

JUBMES BANKA AD BEOGRAD

UNITED NATIONS GLOBAL COMPACT

IZVEŠTAJ O NAPRETKU

Mart 2015.

Beograd, 11. mart 2015. godine

IZJAVA O STALNOJ PODRŠCI

Ovom izjavom, koja je integralni segment našeg šestog izveštaja o napretku, simbolički i konkretno izražavamo trajnu stratešku posvećenost JUBMES banke a.d. Beograd principima korporativne društvene odgovornosti i održivog razvoja i ističemo prirodu naše poslovne kulture, filozofije i poslovnog identiteta osnaženog pristupanjem Globalnom dogovoru UN, vodećoj svetskoj mreži koja promoviše principe odgovornog biznisa.

U šestom Izveštaju u napretku naglašavamo dijalektičku i sintetičku povezanost naših poslovnih rezultata i rezultata na polju društveno odgovornog poslovanja i promovisanja korporativne održivosti. Privredni subjekti su deo društva u kojem funkcionišu, te pored ostvarivanja pozitivnih ekonomskih-finansijskih rezultata, moraju da vode računa o uticaju na društvo i prirodno okruženje, odnosno da organizuju svoje poslovanje na društveno odgovoran način.

U uslovima kada su efekti globalne ekonomsko-finansijske krize ozbiljno ugrozili socijalnu koheziju na svim nivoima, uvereni smo da subjekti u realnom i finansijskom sektoru treba da u praksi afirmišu maksimu: "Kompanije ne mogu biti profitabilne i uspešne ako nisu istovremeno i socijalno odgovorne". Izražavajući socijalnu odgovornost i dobrovoljnost kroz opredeljenost da primenjujemo principe i vrednosti modernog odgovornog biznisa ustanovljene iznad nivoa propisane zakonske obaveze, težimo unapređenju standarda društvenog razvoja, zaštite životne sredine i poštovanja ljudskih prava.

Na taj način se doprinosi dobrom i transparentnom upravljanju i promovisanju interesa različitih zainteresovanih grupa i pojedinaca - stejkholdera na putu prema postizanju kvaliteta i održivosti.

Dinamične promene okruženja u uslovima svetske ekonomske krize i novo poimanje unutrašnjeg tržišta otvaraju pred poslovnim subjektima dva nova izazova: novo značenje konkurentnosti i koncept korporativne društvene odgovornosti (KDO) i održivog razvoja. Sledstveno tome, društvena odgovornost mora predstavljati jedan od strateških i operativnih instrumenata koje menadžment primenjuje pri kreiranju

konkurentne pozicije na novim osnovama, koja je rezultat implementiranja principa KDO u poslovne aktivnosti-operacije subjekta i kreiranja novih proizvoda koji uključuju te vrednosne principe. Po našoj oceni, KDO je put ka efikasnijoj implementaciji korporacijskog upravljanja, najvažnijeg segmenta društvene odgovornosti poslovnog subjekta. Naime, društveno odgovorno poslovanje, kao jedan od principa korporativnog upravljanja, odgovara očekivanjima stejkholdera. Istovremeno, korporacijsko upravljanje uz poštovanje principa KDO je imperativ savremenog društva u kojem funkcioniše heterogena struktura subjekata privredne sfere koji ne mogu biti izolovani od društvene stvarnosti i izazova društvenog razvoja. Globalna svetska sistemska kriza je otvorila put za promociju principa KDO i korporativne održivosti koji podstiču mehanizme koji smanjuju negativne efekte krize na poslovno okruženje i društvo u celini. Poslovni sektor postaje partner javnoj sferi u kreiranju odgovora na svetsku krizu kroz različite vidove odgovornog biznisa. Odgovorni biznis jeste socijalno odgovoran i etičan pristup poslovne sfere izazovima krize koji zahtevaju nova tumačenja konkurentnosti i upravljanja koja odražavaju balans između ekonomskih i socijalnih ciljeva.

Za JUBMES banku, kao aktivnu članicu Globalnog dogovora koja integralno primenjuje deset principa ove mreže, strategija društveno odgovornog poslovanja svodi se ne samo na implementiranje principa KDO koji se odnose na ljudska prava, radne standarde, zaštitu životne sredine i borbu protiv korupcije, već predstavlja i izvor inovacija koje treba da pozitivno utiču na ukupne rezultate poslovanja i profilisanja savremenog korporativnog identiteta. Zalažući se za evolutivni pristup u primeni svih principa Globalnog dogovora, postavljamo osnovu za sve brži napredak u primeni koncepta društveno odgovornog poslovanja (DOP), kome ne pristupamo stihijski već odgovorno i strateški, poštujući njegovu internu (ulaganje u ljudske resurse, racionalna upotreba energije, poštovanje interesa stejkholdera i dr.) i eksternu dimenziju (razvoj lokalne zajednice, poštovanje ljudskih prava, zaštita životne sredine i dr.) Ovakav pristup je harmonizovan, kako sa ciljevima Globalnog dogovora, tako i sa ciljevima i aktivnostima institucija Evropske unije koje DOP povezuje sa održivim razvojem, podsticanjem konkurentnosti, ekonomskim rastom i otvaranjem novih radnih mesta. Strateški pristup društveno odgovornom poslovanju smatra se značajnim za podizanje konkurentnosti i ostvarivanje ciljeva održivog razvoja. DOP doprinosi definisanju sistema vrednosti koje su osnov savremenog etičkog biznisa, koncipirane su iznad zakonskog okvira i doprinose društvu socijalne i ekonomske kohezije, zdrave životne sredine i kulturnog diverziteta.

Navedeno podrazumeva uvažavanje pretpostavki održivog razvoja kao integralnog, dinamičkog i sinergijskog procesa u svim svojim komponentama (ekonomska, socijalna, ekološka). Pronaći optimalnu ravnotežu između ekonomskog rasta, očuvanja prirodnih resursa i unapređenja kvaliteta životne sredine je suština cilja

poznatog kao održivi razvoj. Održiv razvoj postaje primarna odgovornost i poslovnog sektora. Sintetička povezanost društveno odgovornog poslovanja i održivog razvoja podstiče interaktivan dijalog i partnerstvo različitih subjekata poslovne sfere, javne sfere i civilnog društva. Održiv razvoj nije moguće ostvariti fragmentarno, već kroz dugoročno partnerstvo i horizontalnu i vertikalnu saradnju javnog i privatnog sektora, kao i nevladinog sektora - civilnog društva. Međusektorski dijalog poslovne zajednice (korporativni i finansijski sektor), civilnog društva i javne sfere je osnovni instrument ostvarivanja koncepta održivog razvoja. Izražavamo zadovoljstvo saradnjom sa internim i eksternim interesnim grupama, stalno unapređujući praksu obaveštavanja svih zainteresovanih grupa i inicirajući dijalog sa zaposlenima o različitim pitanjima koja se odnose na principe korporativne društvene odgovornosti. Korporativna društvena odgovornost se ogleda u partnerstvu poslovne i javne sfere i nevladinog sektora i drugih grupacija u procesu izgradnje socijalno odgovornog i prosperitetnog društva zasnovanog na održivim ekonomskim i socijalnim osnovama i zaštiti, odnosno upravljanju životnom sredinom.

Članstvom u Globalnom dogovoru UN obavezali smo se da progresivno primenjujemo deset osnovnih principa ove velike globalne inicijative, koji se odnose na zaštitu ljudskih i radnih prava, zaštitu životne sredine i borbu protiv korupcije. Kao aktivna članica, dužni smo takođe da unapređujemo i svoje interne procedure i korporativnu praksu na ovim poljima.

Afirmišući evolutivnu razvojnu poslovnu orijentaciju koja se zasniva na principima KDO i održivog razvoja, na negativne efekte globalne ekonomske krize odgovaramo pozicionirajući se kao važan subjekat promocije zdravog biznisa i afirmišući stalni progres u primeni principa Globalnog dogovora i ostvarivanju ciljeva održivog razvoja.

Banka ne pristupa parcijalno bilo kojem segmentu KDO, već je integralna primena principa sine qua non politike i sistema integrisanog menadžmenta kvaliteta, koje Banka i primenjuje od 2012.godine. Ovim se društveno odgovorno poslovanje definiše kao razvojna, strateška komponenta upravljanja, a sama institucija pozicionira se u grupi privrednih subjekata za koje je društveno odgovorno poslovanje legitimacija uspešnosti na novim osnovama, čime uspostavljamo progresivnu fazu primene principa KDO. Uspešno, kontinuirano i evolutivno primenjujemo sistem menadžmenta kvaliteta za standarde ISO 9001:2008 - Sistem menadžmenta kvaliteta, ISO 27001:2005 - Standard za bezbednost informacija i ISO 14001:2004 - Standard za zaštitu životne sredine. Usvajanjem inoviranih politika - Politike kvaliteta, Politike sigurnosti informacija i Politike zaštite životne sredine u februaru 2015.godine obezbedili smo pretpostavke za dalje unapređenje naše pozicije kao respektabilne finansijske organizacije koja prati trendove savremenog tržišta, jer stalno unapređuje sistem kvaliteta svojih usluga,

obezbeđuje sigurnost finansijskih informacija i doprinosi očuvanju i zaštiti životne sredine, čime uređuje svoje poslovanje i organizaciju prema zahtevima međunarodnih standarda kvaliteta. Stalno evaluiramo primenu sistema i pokrećemo inicijative za njegovo unapređenje. Početkom ove godine referentno sertifikaciono telo iz Velike Britanije izvršilo je nadzor primene standarda i u toku je procedura resertifikacije na period od naredne 3 godine. Izvršene su kvalitativne izmene Standarda ISO 27001 za bezbednost informacija i odgovarajuća obuka zaposlenih bez koje ne bi bila moguća uspešna implementacija savremenih standarda poslovanja. Inovirane politike i primena referentnih međunarodnih standarda obeležavaju kvalitativni napredak u našem pozicioniranju na polju KDO i negovanju koncepta održivog razvoja, kojem pristupamo evolutivno i dinamički, kroz saradnju sa internim i eksternim interesnim grupama. Povezivanjem različitih interesnih grupa, javnog i nevladinog sektora, doprinosimo i ostvarivanju Nacionalne strategije održivog razvoja, harmonizovane sa osnovnim ciljevima evropskog integracionog procesa - oblikovanjem konkurentne i na znanju zasnovane ekonomije i društva socijalne kohezije.

Istovremeno, novi model upravljanja posebno naglašava značaj transparentnosti i celovitog izveštavanja o društvenoj odgovornosti, primeni savremenih međunarodnih standarda i kodeksa korporacijskog upravljanja. Komplementarnost i povezanost DOP i odgovornog korporacijskog upravljanja postavlja okvir novog vrednovanja rezultata poslovanja, koji uključuje i pokazatelje doprinosa društvenom razvoju, očuvanju nacionalne baštine i kulture. Društveno odgovorno poslovanje zahteva i etičko ponašanje koje je u funkciji ulaganja u održivi razvoj. Ovo se ostvaruje razvojno-dinamički, kroz saradnju sa različitim zainteresovanim grupama, uz aktivno angažovanje u Upravnom odboru nacionalne mreže Globalnog dogovora, a posebno u radnim grupama za borbu protiv korupcije i za promociju KDO u bankarstvu i finansijama, kao i u timu za vanredne situacije izazvane prirodnim nepogodama.

Izraz naše celovite posvećenosti principima Globalnog dogovora potvrđuje i aktivna podrška inicijativama i programskim akcijama nacionalne, regionalne i globalne mreže Globalnog dogovora UN koje promovišu osnovne univerzalne vrednosti, koncept održivog razvoja, i savremeni koncept korporativne održivosti utemeljen na konferenciji Rio+20, održanoj juna 2012.godine. U tom cilju redovno podržavamo rad fondacije Globalnog dogovora UN, orijentisan na ciljeve Milenijumske agende i promociju korporativne održivosti.

Opređeljeni smo da inovativno unapređujemo primenu osnovnih principa korporativne društvene odgovornosti i razvijamo različite oblike saradnje sa subjektima neprofitnog sektora (nevladine humanitarne organizacije, sportske organizacije, zdravstvene institucije i dr.).

U okviru saradnje sa neprofitnim sektorom ističemo podršku aktivnostima fondacije „Za dečje srce“, čiji smo jedan od osnivača (1992.godine) i značajnu podršku radu uglednih sportskih organizacija i društava iz različitih oblasti amaterskog i profesionalnog sporta Republike Srbije, jer smo uverenja da sport odlučujuće doprinosi promociji demokratskog, otvorenog i inkluzivnog društva, koja je jedan od ciljeva strateških evropskih integracionih procesa.

Kontinuelno podstičemo edukaciju zaposlenih u cilju unapređenja znanja o savremenim bankarskim operacijama i principima odgovornog poslovanja, unapređujemo njihovu bezbednosnu kulturu i uvodimo savremenije tehničke i bezbednosne uslove rada.

Važan segment angažovanja Banke u aktuelnom izveštajnom periodu je unapređenje aktivnosti na promovisanju zaštite ljudskih prava, a posebno inkluzije socijalno ugroženih grupa, pri čemu se ističe saradnja sa Centrom za socijalni rad iz Aranđelovca na realizaciji projekta „Kuća na pola puta“, za opremanje stambene jedinice u kojoj bi bili smešteni mladi bez roditeljskog staranja, nakon prestanka prava korišćenja dečjih domova.

Banka nastavlja da sprovodi preporuke Globalnog odgovora UN o podršci poslovnog sektora konceptu korporativne održivosti koji se zasniva na kreiranju vrednosti na dugoročnoj osnovi, korišćenjem tekućih i razvojnih potencijala privrednog subjekta, uz stalno unapređenje sistema upravljanja rizicima koji prate ekonomski, socijalni i ekološki razvoj. To smo potvrdili i svojim aktivnim učešćem u pružanju pomoći tokom katastrofalnih poplava koje su pogodile Republike Srbiju maja meseca 2014.godine. Sprečavanje nesreća, pripremljenost zajednice i pružanje efektivne pomoći predstavljaju osnovne elemente koji doprinose uspešnoj primeni razvojne politike društva. Ovi elementi su usko povezani sa očuvanjem životne sredine i održivim razvojnim okruženjem.

Posebno naglašavamo da je JUBMES banka lider u promociji 10. principa Globalnog dogovora - borbe protiv korupcije. Integralno primenjujemo Antikorupcijski program, kreiran posle potpisivanja Deklaracije za borbu protiv korupcije. JUBMES banka je prva potpisnica Deklaracije, autonomnog dokumenta koji je kreirala Radna grupa za borbu protiv korupcije nacionalne mreže Globalnog odgovora UN, kao i prvi podnosilac izveštaja o primeni 10. principa u okviru nacionalne mreže. Program i izveštaj su pozitivno ocenjeni od strane eksperata na više međunarodnih skupova održanih tokom 2012, 2013. i 2014.godine u organizaciji Glavne kancelarije i nacionalne mreže Globalnog dogovora, odnosno Nacionalne radne grupe za borbu protiv korupcije. Jedinstvena antikorupcijska platforma JUBMES banke je ocenjena kao kreativan primer dobre prakse među članicama Globalnog odgovora u lokalnom finansijskom

sektoru, na skupu "Borba protiv korupcije – kako mi to radimo", održanom septembra 2014.godine u organizaciji Privredne komore Srbije. Savremene kompanije svakodnevno se suočavaju sa korupcijom, jednim od najvećih izazova, zbog čega je neophodno intenzivno raditi na prevenciji i usvojiti jasna pravila koja će sprečiti bilo kakav vid koruptivnog ponašanja. Mere koje se preduzimaju zasnovane su na prevenciji, kao i na utvrđivanju odgovornosti za koruptivno ponašanje i sankcije koje bi mogle da budu izrečene. Danas nema modernog biznisa bez antikorupcijske kulture, koja je ključni segment unapređenja koncepta društveno odgovornog poslovanja i održivog razvoja. Ovim postajemo aktivni učesnici ostvarivanja Nacionalne strategije za borbu protiv korupcije i pregovaračke agende o pristupanju Republike Srbije Evropskoj uniji (poglavlja 23 i 24).

U segmentu zaštite životne sredine nastavili smo saradnju sa Rezervatom Uvac d.o.o. Nova Varoš i Fondom za zaštitu ptica grabljivica „Beloglavi sup“. Takođe, stalno unapređujemo primenu ISO standarda 14001/2004, usvajanjem odgovarajućih internih akata - uputstava za primenu ovog standarda. Na ovaj način promovišemo ekološku održivost kao komponentu integralnog razvoja, a posebno princip preventivnog delovanja, bez kojeg nije moguća integracija politike zaštite životne sredine u druge sektorske politike. To je istovremeno i univerzalni metod sprovođenja svih principa održivog razvoja (integrisanosti, obnovljivosti i predostrožnosti) koji se odnose na zaštitu životne sredine.

Promocija principa korporativne društvene odgovornosti i održivog razvoja je naša strateška poslovna orijentacija. Nužno je uspostaviti takav poslovni model koji uključuje sve principe KDO sa ciljem kreiranja zajedničkih vrednosti za zainteresovane grupe i društvo u celini. Eksterna i interna podrška tim principima je osnov naše poslovne kulture i identiteta. Progresivnim pristupom u integralnoj primeni principa Globalnog dogovora možemo doprineti uspostavljanju zdrave poslovne kulture - prakse koja je ključni element konkurentnog i održivog privrednog okruženja, spremnog da odgovori na sve izazove globalne ekonomske krize, kao i ubrzanja evropskih integracionih procesa.

S poštovanjem,

Slobodan Janjić, predsednik

“Društvena odgovornost kompanija se definiše kao koncept u skladu sa kojim kompanije integrišu svoje zahteve socijalne i ekološke prirode u svoje poslovne aktivnosti i interakciju sa zainteresovanim subjektima, i to na dobrovoljnoj osnovi... ne samo ispunjavajući zakonske obaveze, već čineći više od usklađivanja sa zakonskim obavezama, investirajući više u ljudske resurse, zaštitu životne sredine, odnose sa stejkholderima”. (Evropska unija, Zelena knjiga, 2006)

IMPLEMENTACIJA OSNOVNIH PRINCIPA GLOBALNOG DOGOVORA UN U JUBMES BANCII A.D. BEOGRAD SA OCENOM REZULTATA I PREDLOGOM DALJIH AKTIVNOSTI

I UVODNE NAPOMENE

U šestom izveštaju o napretku potvrđujemo naše progresivno delovanje u implementaciji fundamentalnih principa Globalnog dogovora i pozicioniranju JUBMES banke kao društveno odgovornog subjekta kome je društveno odgovorno poslovanje integralni deo poslovne strategije i sistema integrisanog menadžmenta kvaliteta.

U ovom izveštaju izlažemo ukupne aktivnosti JUBMES banke koje ilustruju integralnu i progresivnu primenu deset principa Globalnog dogovora UN i koje su dijalektički povezane sa novim konceptom - sistemom integrisanog menadžmenta. Prihvatajući ovaj koncept, izvršno rukovodstvo Banke se opredelilo da principe društveno odgovornog poslovanja integriše u sve aspekte poslovanja, organizaciju, strategiju i poslovno-finansijske performanse. Osnovni principi korporativne društvene odgovornosti su uključivanje u život zajednice, održivost, transparentnost i etičko ponašanje. Ovi principi imaju sledeće zajedničke karakteristike: univerzalnost (odnose se na sve kategorije privrednih subjekata); realizuju se na dobrovoljnoj osnovi; usmereni su na saradnju sa heterogenom strukturom unutrašnjih i spoljnih stejkholdera i doprinose održivom razvoju.

Društveno odgovorne kompanije poštuju pristup "trostrukog rezultata" uzimajući u obzir društveni, ekonomski i uticaj na životnu okolinu koje ima njihovo poslovanje. Opredeljenost kompanije da prihvati uticaj i odgovornost prema životnoj sredini, zaposlenim i javnoj sferi, podrazumeva uključivanje javnog interesa u korporativno donošenje odluka. Prema tome, KDO je mnogo više od *compliance* funkcije, jer podrazumeva kreiranje vrednosti kroz saradnju sa stejkholderima, kako bi se uspostavio takav poslovni model kojim bi se promovisao održiv razvoj. Sledstveno tome, nužne su promene u javnoj sferi, kojima će se stimulisati održiv razvoj kroz KDO. Prema Nacionalnoj agendi Srbije, društveno odgovorno poslovanje nije samo poštovanje zakona, već više od toga: uključuje i umanjivanje negativnih efekata poslovanja na

društvo i upravljanje rizikom (od povrede ljudskih prava i zagađivanja životne sredine) i podsticanje pozitivnih efekata kroz stvaranje dodatne vrednosti inovacije, investicije i partnerstva usmerene prema društvenoj ili životnoj sredini.

Ovim DOP dobija karakter "intra-regulišućeg mehanizma" kojim se poslovanje usaglašava ne samo u skladu sa zakonodavnim okvirom već i sa etičkim standardima, a sve u cilju promocije korporativne održivosti.

Evropski integracioni procesi, s jedne strane, i efekti globalne ekonomske krize, s druge strane, zahtevaju ozbiljan pristup, kako strukturnim reformama u svim oblastima ekonomskog sistema, tako i oblikovanju nove poslovne klime koja doprinosi održivom razvoju.

Saglasni smo sa tumačenjima da je DOP jedan od odgovora na krizu i da set antikriznih mera i strukturnih reformi ne može biti celovit bez implementacije principa KDO. To je harmonizovano i našom strateškom orijentacijom i opredeljenošću da aktivno doprinosimo nacionalnoj agendi za pristupanje EU.

Ističemo da antikrizni programi pomoći državama - članicama moraju da budu usaglašeni i sa ciljevima Lisabonske razvojne strategije. Pored navedenog, jedan od odgovora na aktuelnu ekonomsku krizu je Strategija EU o društveno odgovornom poslovanja kompanija. Cilj uvođenja ove strategije je uspostavljanje ravnoteže između, uslovno rečeno, dva suprotstavljena cilja: ekonomskog rasta - povećanja profita i ostvarivanja dugoročnih socijalnih ciljeva. DOP je suštinski segment evropskog socijalnog modela, koji istovremeno doprinosi održivom razvoju. Od država u procesu pristupanja Evropskoj uniji se takođe očekuje usvajanje principa KDO i modela odgovornog biznisa, koji je u funkciji unapređenja kvaliteta poslovanja i povećanja konkurentne sposobnosti nacionalnih privrednih struktura.

Svetska ekonomska kriza i njene posledice dovele su u pitanje poverenje u poslovni svet i skrenule pažnju na socijalne i etičke performanse vodećih svetskih kompanija. Imajući u vidu navedeno, KDO postaje jedan od prioriteta koncepta EU, koja teži da ga osnaži sa ciljem kreiranja uslova za održiv razvoj, odgovorno postupanje poslovnih subjekata i trajnu zaposlenost na srednji i dugi rok. Akcionim planom za sprovođenje Strategije EU o DOP (2011-2014), društvena odgovornost kompanija bila je definisana kao odgovornost kompanija za njihov uticaj na društvo.

Savremeno društvo zahteva doprinose i odgovornost. Samo društveno odgovorne kompanije mogu da proaktivno deluju i doprinose oblikovanju zdravijeg i povoljnijeg poslovnog ambijenta. Rezultat takvog proaktivnog delovanja je i afirmacija zdrave konkurentnosti. Naime, konkurentna sposobnost kompanija uslovljena je okruženjem i okolnostima u kojima posluju. Postizanje konkurentnosti u uslovima globalizovanog tržišta je složen proces. Ulaganjem u društvo kompanije investiraju u

kreiranje zdravog poslovnog okruženja koje će pomoći istovremeno i njihovom razvoju. Pošto su se i posledice neodgovornog poslovanja velikih svetskih kompanija manifestovale u vidu aktuelne ekonomske krize, kao suštinski zaključak nameće se potreba za DOP, jer ovaj poslovni model relaksira negativne efekte krize, ukoliko se integralno, a ne parcijalno, implementira takva poslovno-razvojna strategija kompanije. KDO nije kratkoročni plan poslovnih subjekata, već predstavlja trajno opredeljenje kompanija. U takvim okolnostima neophodno je da javna sfera obezbedi podsticajno poslovno okruženje.

U procesu kreiranja odgovarajućeg ambijenta za KDO, značajan faktor su institucije koje postavljaju osnove daljeg razvoja. Najveći stimulans ovom konceptu daje Nacionalna strategija razvoja i promocije DOP za period 2011-2015. godine. Ona se zasniva na modelu Strategije EU o DOP i usklađena je sa Lisabonskom razvojnom strategijom i drugim razvojnim dokumentima EU, kao i sa Milenijumskim razvojnim ciljevima UN. Ovim se uspostavlja odgovarajući institucionalni okvir primene koncepta DOP, koji je efikasan mehanizam za ostvarivanje dugoročne strategije održivog razvoja i poboljšanja konkurentnosti nacionalne privrede, što je takođe jedan od uslova procesa pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

Srbija se priprema za početak pregovora o pristupanju EU kojih obuhvataju 35 poglavlja (pravne tekovine EU). Proces se sprovodi posebno za svako poglavlje pregovora, a od države-kandidata očekuje se da pokaže sposobnost usvajanja pravnih tekovina EU, uz mogućnost dogovora o prelaznom periodu za njihovo celovito usvajanje i posle sticanja punopravnog članstva. Prema novoj pregovaračkoj poziciji EU, fokus pregovora o pristupanju Srbije Evropskoj uniji su poglavlje 23 (pravosuđe i osnovna prava: reforma pravosuđa, borba protiv korupcije - antikorupcijska politika, osnovna prava i dr.) i poglavlje 24 (pravda, sloboda i bezbednost). Antikorupcijska politika obuhvata institucionalni okvir, prevenciju i represiju korupcije na svim nivoima u segmentima društva i poslovnog okruženja, a kada je reč o osnovnim pravima, analizira se zaštita ljudskih prava.

Poglavlje 23 ne obuhvata samo analizu pravnih tekovina EU koje se odnose na navedena pitanja, već i sagledavanje međunarodno-pravnih dokumenata, prakse-standarda koji doprinose ostvarivanju temeljnih vrednosti na kojima se zasniva Unija, a to su ljudskih prava, demokratija, jednakost, kao i vladavina prava koja uključuje nezavisnost pravosuđa, nepristrasnost, odgovornost, poslovnu etiku i antikorupcijsku kulturu. Ovo poglavlje je sintetički povezano sa mnogim drugim poglavljima pregovaračkog procesa, npr. socijalnom politikom i zapošljavanjem, zaštitom životne sredine i dr. Upravo sadržaj ovog poglavlja ukazuje na suštinski značaj koncepta društveno odgovornog poslovanja, posebno imajući u vidu uticaj principa DOP na ostvarivanje ciljne ekonomske, socijalne i ekološke održivosti.

U svojstvu aktivne članice Globalnog dogovora UN dužni smo da kvalitativno poboljšavamo svoj odnos prema ovom konceptu, strateški se opredeljujući za održiv razvoj i stvaranje nove vrednosti kroz inovacije, kao i za partnerstva koja imaju socijalnu, razvojnu i/ili ekološku dimenziju. U savremenoj međunarodnoj poslovnoj zajednici korporativni uspeh se ne može više sagledati bez povezanosti sa društvenim razvojem. Međunarodne inicijative i okviri za promociju KDO ističu i benefite od primene principa KDO, koji označavaju poboljšanu poslovnu klimu, jer su privredni subjekti svesniji direktne ekonomske vrednosti KDO i pozitivnih uticaja na društvo i životnu sredinu.

U ovom izveštaju detaljno izlažemo ukupne aktivnosti JUBMES banke na polju KDO koje su kreativno i sinergijski povezane sa sistemom integrisanog menadžmenta kvaliteta. Sistem kvaliteta podrazumeva promene u organizaciji, dokumentaciji, procesima i motivaciji zaposlenih, u svim funkcijama i delovima preduzeća. Kvalitet poslovanja podrazumeva menadžment pristup, odnosno upravljanje kvalitetom poslovanja preduzeća identifikovano kroz poštovanje međunarodnih standarda kvaliteta. Opređeljeni smo da principe društveno odgovornog poslovanja integrišemo u sve aspekte poslovanja, organizaciju, strategiju i poslovno-finansijske performanse, uz stalni progres u ostvarivanju ovog koncepta strategijskog menadžmenta. Na ovaj način progresivno i integralno ostvarujemo principe KDO koji su sastavni segment strategijskog menadžmenta. Ukazujemo na bitne elemente i ciljeve primene sistema integrisanog menadžmenta kvaliteta:

Primenjujući integrisani sistem menadžmenta kvaliteta za tri ISO standarda (ISO 9001:2008, ISO 27001:2005 i 14001:2004) dugoročno smo se opredelili da poštujemo osnovne principe menadžmenta kvaliteta, bezbednosti informacija i zaštite životne sredine. Poštovanjem integrisanog sistema menadžmenta za tri standarda Banka je postavila nekoliko ciljeva a najvažniji od njih su:

- da se dugoročno održi visok kvalitet proizvoda i usluga kako bi se ispunila sva očekivanja dosadašnjih klijenata i ojačala depozitna baza Banke;
- da se kontinuirano upravlja informacijama i informacionom imovinom i da se obezbedi njihova poverljivost, nepovredivost i raspoloživost - Banka naročito vodi računa o zaštiti i tajnosti podataka svojih klijenata i njihove imovine, i
- da se vodi briga o uticajima na životnu sredinu, da se štede resursi i energija, da se upravlja svim vrstama otpada i da se vrše merenja i praćenje uticaja na životnu sredinu.

Promovišući sistem KDO u sinergijskoj povezanosti sa novim sistemom integrisanog menadžmenta kvaliteta, afirmišemo novu strategiju uspostavljanja

konkurentne prednosti na tržištu finansijskih usluga, kroz praktičnu primenu principa i prakse KDO i ostvarivanja koncepta korporativne održivosti. Usvojenim inoviranim politikama kvaliteta, sigurnosti informacija i zaštite životne sredine posebno se podvlači korelativno funkcionalni odnos sistema integrisanog menadžmenta kvaliteta i društveno odgovornog ponašanja, a sve u cilju obezbeđenja konkurentnosti i prepoznatljivosti proizvoda i usluga JUBMES banke na domaćem i stranom tržištu. Politikom kvaliteta, koju je izvršno rukovodstvo Banke usvojilo krajem februara 2015.godine, postavljeni su kao ključni sledeći prioriteti naših osnovnih aktivnosti, koje iznosimo celovito sa određenim napomenama:

- kvalitet Sistema menadžmenta u skladu sa važećim standardom ISO 9001 i postojećom zakonskom regulativom;
- strateška i vrednosna orijentacija prema principima društveno odgovornog ponašanja (*esentio* modernog tumačenja koncepta društveno odgovornog poslovanja);
- zadovoljstvo klijenta na prvom mestu, uz negovanje partnerskih odnosa kroz međusobnu razmenu iskustva, znanja i zajedničko rešavanje eventualno nastalih problema;
- visok nivo profesionalnih odnosa sa dobavljačima i eksternim pružaocima usluga;
- potpuna kompetentnost zaposlenih za procese u kojima učestvuju, uz stalno usavršavanje i poboljšanje njihovih znanja i veština;
- upravljanje opremom i resursima u skladu sa trenutno važećim standardom ISO 9001;
- blagovremeno i adekvatno planiranje svih aktivnosti;
- stalni razvoj i usavršavanje proizvoda i usluga kao i poslovnih procesa;
- potpuna dokumentovanost poslovnih procesa, uz stalno identifikovanje i otklanjanje neusaglašenosti učešćem svih zaposlenih;
- uspostavljanje dobre interne i eksterne komunikacije u cilju prenošenja vrednosti, znanja i informacija (promovisanje interne i eksterne dimenzije principa korporativne društvene odgovornosti kroz integrisani sistem menadžmenta kvaliteta), i
- redovno preispitivanje sistema menadžmenta kvalitetom, prikupljanje, evidentiranje i analiziranje podataka od značaja za poboljšanje i unapređenje poslovnih procesa.

Pored navedenog, primenom novog Kodeksa korporativnog upravljanja potvrdili smo opredeljenje za uspostavljanje visokih standarda u oblasti korporativnog upravljanja, u cilju osnaživanja poverenja akcionara i investitora u JUBMES banku, što je preduslov obezbeđenja njenog dugoročnog, održivog i stabilnog razvoja, uz

negovanje reputacije uspješne poslovne finansijske institucije. Proces implementacije i praćenja najviših standarda u oblasti kvalitetnog korporativnog upravljanja, kao jedan od ciljeva Banke, trajan je kontinuiran proces evolutivnog karaktera, te su i načela izložena u Kodeksu podložna stalnim kvalitativnim promjenama i razvoju.

Uvodne napomene su slika naše poslovne, razvojne, vrednosne i ciljne orijentacije prema konceptu KDO. U narednom segmentu detaljno izlažemo aktivnosti Banke koje se odnose na poštovanje ljudskih prava i radnih standarda, na zaštitu životne sredine i borbu protiv korupcije.

Usmeravajući se integralno na ove oblasti, težimo da strateški i funkcionalno potvrđujemo našu afirmativnu poziciju prema konceptu društveno odgovornog poslovanja, koji se zasniva na pretpostavkama poštovanja zakonskih obaveza, umanjena negativnih efekata poslovanja na društvo i upravljanja rizikom u slučaju povrede ljudskih prava, ugrožavanja životne sredine i dr., kao i na ostvarivanju pozitivnih efekata u poslovanju kreiranjem novih vrednosti koje su rezultat primene principa Globalnog dogovora i naše opredeljenosti za održiv razvoj.

II PRIMENA PRINCIPA GLOBALNOG DOGOVORA UN

Ljudska prava

“Ljudsko biće je centralni subjekt razvoja i treba da bude učesnik i korisnik ovog procesa”
(Deklaracija o pravu na razvoj UN, 1986 godine).

Prvi princip Globalnog dogovora:

***Kompanije treba da podrže i poštuju zaštitu
međunarodno zagantovanih ljudskih prava***

1. Pravo na razvoj se ubraja u treću generaciju ljudskih prava, u grupu prava solidarnosti, uz pravo na mir, međunarodnu bezbednost, pravo na zdravu životnu sredinu i pravo na upravljanje nacionalnim resursima. Ovo pravo je uključeno u globalni pravno-institucionalni sistem 1986.godine, usvajanjem Deklaracije Generalne skupštine UN za razvoj. Utvrđeno je kao univerzalno i neotuđivo ljudsko pravo Bečkom deklaracijom o održivom razvoju sa programom za akciju usvojenim 1993.godine i Milenijumskom deklaracijom UN iz 2000.godine.

Deklaracija o održivom razvoju postavlja ljudsko biće u centar razvoja. Pravo na razvoj se određuje kao neotuđivo pravo na osnovu kojeg svaki pojedinac učestvuje i doprinosi ekonomskom, političkom i kulturnom razvoju.

Osnovni principi na osnovu kojih se ostvaruje pravo na razvoj su:

- poštovanje građanskih, ekonomskih, socijalnih, političkih i kulturnih prava sinergijski je povezano sa implementacijom prava na razvoj;
- ljudsko biće je u središtu koncepta integralnog-humanog razvoja;
- razvojne politike na svim nivoima treba da postave ljudsko biće kao središnjeg učesnika i korisnika dinamičkog integralnog razvoja;
- postavljanjem pojedinca u centar aktivnosti razvoja proklamuje se integralna vizija svih ljudskih prava;
- Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima, kao najvažniji izvorni međunarodno-pravni dokument, sredstvo je za ostvarivanje različitih kategorija prava, odnosno priznavanja i unapređenja zaštite svih ljudskih prava kao osnove i mere razvoja, i
- razvoj zasnovan na ljudskim pravima ne obuhvata samo ekonomski razvoj, već podrazumeva i proces osnaživanja i osposobljavanja onih kojima su uskraćena osnovna prava - koncept inkluzivnog razvoja.

Pravo na razvoj je zasnovano na vrednostima, standardima i principima koji proističu iz povelje UN, Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima i drugih obavezujućih konvencija i dokumenata o zaštiti ljudskih prava i sloboda univerzalnog i regionalnog karaktera.

Složeni sistem UN sa agencijama i mrežama različitog profila, uključujući i Globalni dogovor UN, podstakao je povezivanje ostvarivanja ljudskih prava (normativni aspekt) sa praksom integralnog-održivog razvoja.

Pravo na razvoj nije određeno samo kao jedno od novih ljudskih prava u normativnom smislu, već postaje dinamičan proces koji u institucionalnom i funkcionalnom smislu doprinosi integralnoj viziji ljudskih prava. Pravo na razvoj postaje nužan okvir ostvarivanja ljudskog razvoja koji je normativno zasnovan, ali je istovremeno i usmeren prema razvoju svih kapaciteta društva-zajednice za ostvarivanje ljudskih prava. Ovi kapaciteti se izgrađuju na dva nivoa, u zavisnosti da li doprinose osnaživanju kapaciteta titulara prava i sloboda ili doprinose povećanju odgovornosti nosilaca obaveza u pogledu poštovanja ljudskih prava kao nedeljivih, univerzalnih.

Činjenica je da pravo na razvoj nije više apstraktna kategorija, niti se, imajući u vidu realnost ekonomskog, socijalnog i kulturološkog diverziteta, može govoriti o jednoobraznoj praksi ostvarivanja tog prava na nacionalnom, regionalnom ili globalnom nivou. Zbog toga je nužna integracija prava na razvoj u normativni - institucionalni okvir države, uz poštovanje minimalnih zajedničkih principa sistema zaštite i promocije ljudskih prava, kao što su participacija - učešće svih subjekata društva - zajednice, odgovornost, nediskriminacija, ravnopravnost i poseban status osetljivih grupa, osnaživanje kapaciteta svih sfera društva za efikasno ostvarivanje integralnog korpusa

ljudskih prava, povezanost razvoja sa poštovanjem normi i standarda koji se odnose na ljudska prava.

Navedeni principi i ciljevi ostvarivanja prava na razvoj su blisko povezani i sa ciljevima, principima i aktivnostima Globalnog dogovora i postaju *stricto sensu* osnova savremenog koncepta korporativne održivosti. Ovim pravo na razvoj dobija novu dimenziju jer podstiče ostvarivanje fundamentalnih ljudskih prava definisanih različitim međunarodnim dokumentima-standardima i postaje sveobuhvatni koncept koji objedinjava praksu i dijalog različitih subjekata javne sfere, poslovnog sektora i NVO - novi koncept strateškog partnerstva u cilju promocije humanog razvoja. Različiti subjekti, bez obzira da li pripadaju vladinom ili nevladinom sektoru ili su korporacije, određuju se kao nosioci obaveza-odgovornosti i kreatori programa za stvaranje uslova za zaštitu i unapređenje ljudskih prava. S obzirom na činjenicu da deluju u skladu sa pravnim normama i standardima postavljenim u ključnim instrumentima, titulari prava su ovlašćeni da pokrenu postupke za zaštitu svojih prava u skladu sa propisima.

Zemlje članice UN su se zakonski obavezale da će poštovati, štiti i sprovesti ljudska prava u praksi. Navedeno uključuje i zaštitu ljudskih prava od mogućih ili stvarnih kršenja od strane subjekata javnog sektora i onih koji pripadaju poslovnoj zajednici. Ova obaveza zaštite ljudskih prava izričito je propisana Konvencijom o ukidanju svih oblika diskriminacije žena i Konvencijom o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije. Država koja se pravno obavezala da će štiti ljudska prava ima i obavezu da korporacije koje krše ljudska prava poziva na odgovornost zbog njihovog ponašanja.

Na konferenciji Forum o korporativnoj održivosti Rio+20 (jun 2012) i na Samitu lidera Globalnog dogovora UN (septembar 2013.godine), naglašen je značaj prava na razvoj zasnovanog na poštovanju ljudskih prava, odnosno integralni pristup u promociji i zaštiti ljudskih prava, posebno u korporativnoj sferi. Principi korporativne društvene odgovornosti koji su utemeljeni kroz delovanje Globalnog dogovora postaju ne samo osnov za integraciju ljudskih prava u održivi razvoj i doprinose unapređenju nacionalne legislative i prakse poštovanja ljudskih prava, već i kreativno podstiču nova javno-privatna partnerstva u cilju afirmacije održivog razvoja zasnovanog na ljudskim pravima i doprinose dijalogu u oblasti politika ljudskih prava na svim nivoima.

Politike razvoja korporativnih subjekata moraju da podrže osnovne principe ljudskih prava i da ih primenjuju integralno u svojim poslovnim operacijama, kako bi mogle da odgovore potrebama integralnog razvoja. Pravo na razvoj, odnosno na održiv razvoj, podstiče poslovne subjekte da kreativno doprinose njegovom ostvarenju, razvijajući sopstvene mehanizme kojima se uspostavlja etički poslovni proces, koji, uz poštovanje normativnog okvira, promoviše i principe KDO i održivog razvoja zasnovanog na razvoju ljudskih prava.

U tom smislu iznosimo osnovne principa održivog razvoja definisanog u nacionalnoj strategiji Republike Srbije, harmonizovanoj sa savremenim tumačenjima ovog pojma i ključnim razvojnim dokumentima EU koji se odnose na humani integralni razvoj:

- a) međugeneracijska solidarnost i solidarnost unutar generacije (zadovoljiti potrebe sadašnjih generacija bez ugrožavanja prava budućih generacija da zadovolje svoje potrebe);
- b) otvoreno i demokratsko društvo (omogućiti participaciju građana u procesu odlučivanja, obezbediti poštovanje univerzalnih i nedeljivih ljudskih prava, obezbediti pristup informacijama i osigurati dostupnost pravde, obezbediti odgovarajuće konsultacije i učešće građana u donošenju odluka, obezbediti stabilnost demokratskih institucija na osnovama mira, bezbednosti i slobode);
- c) znanje je u osnovi razvoja (promovisati prosperitetnu, inovativnu, konkurentnu i ekološki efikasnu ekonomiju zasnovanu na znanju, koja obezbeđuje visok standard života i punu i visokokvalitetnu zaposlenost, promovisati obrazovanje i razvijanje javne svesti o održivom razvoju), i
- d) uključenost u društvene procese (obezbediti punu integraciju građana u društvo, podsticati jednake mogućnosti za svakoga promovisanjem ljudskih prava, posebno rodne ravnopravnosti, borbom protiv svih oblika diskriminacije, afirmativnim merama za marginalizovane grupe i smanjenje siromaštva, borbom protiv različitih vidova socijalne isključenosti).

Tri stuba Nacionalne strategije o održivom razvoju (ekonomija zasnovana na znanju, socijalna kohezija i zaštita životne sredine i prirodnih resursa), povezuje zajednička komponenta koja se odnosi na međuzavisnost razvoja i poštovanja ljudskih prava. Iz toga proistuću osnovne karakteristike integralnog humanog razvoja:

- unapređenje neotuđivih ljudskih prava formulisanih u osnovnim međunarodnim instrumentima;
- eliminisanje svih vidova diskriminacije;
- zaštita i očuvanje životne okoline i obezbeđenje ekološke održivosti;
- poštovanje različitih kultura i univerzalnih vrednosti koje ih povezuju, i
- unapređenje vladavine prava radi obezbeđenja poštovanja ovih principa.

Prema tome, održiv razvoj uključuje sva ljudska prava – ekonomska, socijalna, kulturna, građanska i politička, koja se ostvaruju integrativno.

Posebno ukazujemo na značaj znanja kao ključne komponente razvoja i održivog ulaganja u znanje i veštine ljudi kroz kvalitetno, efikasno i praktično primenljivo obrazovanje i stalno usavršavanje pripadnika svih društvenih grupa na principima jednakih mogućnosti, u cilju oblikovanja otvorenog inkluzivnog društva. Socijalna uključenost i afirmativne mere za integraciju marginalizovanih grupa u društveno

okruženje odražavaju suštinu razvoja u kojem je ljudsko biće središnji subjekt procesa, a sama priroda ljudskih prava već sadrži određene ciljeve koji su usmereni prema unapređenju ukupnog korpusa prava (npr. pravo na zdravlje, pravo na obrazovanje i dr.). Strategija pametnog, „održivog inkluzivnog rasta Evrope 2020“, kao ključnu komponentu savremenog razvoja ističe jednakost u pristupu znanju kako bi Unija postala najdinamičnija i najkonkurentnija ekonomija zasnovana na znanju. Ostvarivanjem tzv. pametnog rasta (*smarth growth*), smanjenjem socijalne isključenosti i ostvarivanjem održivog razvoja Unija odgovara na svetsku krizu. Naime, održiv razvoj mora biti zasnovan na znanju, na informacijama i njihovom protoku, jer jedino tako se može oblikovati društvo potencijalno jednakih mogućnosti za sve, bez bilo kakvog oblika društvene isključenosti, društvo inkluzije, demokratsko i otvoreno. Stoga je potrebno ostvariti strukturne promene na svim nivoima, uključujući i promene u državama koje su u procesu pristupanja EU, koje će biti podstaknute i uspostavljanjem koncepta strateškog upravljanja održivim razvojem u cilju ublažavanja potencijalnih rizika ugrožavanja svih dimenzija održivog razvoja.

2. U svojstvu aktivne članice nacionalne mreže Globalnog dogovora UN, koja je prisutna u različitim strukturama ove mreže (članstvo u Upravnom odboru, angažovanje u pojedinim radnim grupama i dr.), JUBMES banka posebnu pažnju usmerava na integralni pristup u promociji i zaštiti ljudskih prava, posebno u korporativnoj sferi.

U skladu sa našim strateškim opredeljenjima, nastavljamo sa edukacijom zaposlenih kroz prezentacije o različitim vidovima društveno odgovornog poslovanja, uključujući i aspekte zaštite ljudskih prava i osnovnih sloboda. Posebnu pažnju smo ponovo usmerili na pitanja poštovanja rodne ravnopravnosti i inkluzije osoba koje nisu imale mogućnosti da se u potpunosti uključe u socijalni život zajednice. U tom smislu održavaju se redovne prezentacije svih principa Globalnog dogovora i koncepta održivog razvoja zasnovnog na integralnoj promociji ljudskih prava.

U cilju sticanja novih znanja i razmene dobre prakse u oblasti korporativne društvene odgovornosti, zaposleni u Banci nadležni za afirmaciju tog koncepta od prošle godine učestvuju kao prezenter u programima koje organizuje Sekretarijat nacionalne mreže Globalnog dogovora UN (projekat “Bankarski službenik” i razmena dobrih praksi u sferi antikorupcije).

3. Novi model odgovornog biznisa koji uvažava principe poštovanja ljudskih prava podrazumeva i odgovarajući menadžment u segmentu korporativne društvene odgovornosti, odnosno optimalno upravljanje rizicima u socijalnoj (uključujući i rizike ugrožavanja ljudskih prava) i ekološkoj sferi.

U martu 2012.godine Banka je od strane sertifikacionog tela DAS SEE iz Velike Britanije dobila sertifikat Integrisanog sistema menadžmenta (ISM) za tri standarda i to: ISO 9001:2008 Sistema menadžmenta kvaliteta - QMS, ISO 27001:2005 Standarda za

bezbednost informacija - ISMS i ISO 14001:2004 Standarda za zaštitu životne sredine. Sertifikat je izdat na tri godine i važi do marta 2015. godine. Resertifikacija Integrisanog sistema menadžmenta je sveobuhvatan proces kojim se proverava stepen primene svih tri standarda u svim poslovnim procesima iz kataloga procesa Banke, efektivnost primene, sprovođenje kontinuiranih unapređenja i sprovođenje godišnjih preispitivanja od strane menadžmenta.

4. U skladu sa usvojenim politikama kvaliteta, bezbednosti informacija i zaštite životne sredine i usvojenim standardima, u Banci su i donete odgovarajuće procedure i uputstva za stalno kvalitativno poboljšanje integrisanog menadžmenta koji obuhvata i polje društveno odgovornog poslovanja. U tom smislu, navodimo da je JUBMES banka nastavila da unapređuje sisteme podrške zaštiti ljudskih prava, posebno sistema zaštite zdravlja i bezbednosti ljudi, kroz redovno stručno usavršavanje zaposlenih u domenu zaštite zdravlja na radu, zaštite od požara i evaluaciju znanja zaposlenih iz ove oblasti. Banka stalno unapređuje i svoja interna akta o proceni rizika na radnom mestu i u radnoj okolini, u čijoj izradi je učestvovala i kompanija specijalizovana za zaštitu bezbednosti i zdravlja na radu i zaštitu životne sredine. Banka primenjuje Pravilnik o pravima, obavezama i odgovornostima u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu. Ovim dokumentom utvrđuju se standardi radnih uslova kojima se, u najvećoj mogućoj meri, smanjuje učestalost povreda na radu, profesionalnih oboljenja i bolesti i utvrđuju tehničke, ergonomske, zdravstvene, obrazovne, socijalne, organizacione i druge mere i sredstva za prevenciju, odnosno otklanjanje rizika od povređivanja i oštećenja zdravlja zaposlenih ili njihovog svođenja na najmanju moguću meru.

Banka je nastavila da omogućava besplatne sistematske preglede za zaposlene i članove njihovih porodica, kao i korišćenje usluga lekara-specijalista pod povlašćenim uslovima. S obzirom na važnost ekonomskih i socijalnih prava, shodno raspoloživim finansijskim mogućnostima, Banka je nastavila da brine o vanrednim potrebama radnika i članova njihovih porodica, posebno u slučaju bolesti, ili u drugim vanrednim situacijama.

5. Jedan od važnijih segmenata društveno odgovornog poslovanja je politika upravljanja ljudskim resursima. Saglasno poslovnoj i razvojnoj orijentaciji Banke, nastavili smo da unapređujemo svoju politiku zapošljavanja i podsticanja procesa stalnog usavršavanja zaposlenih koji doprinosi dostizanju utvrđenih strateških ciljeva.

Primenjujući koncept korporativne društvene odgovornosti, odnosno principe Globalnog dogovora u svojim aktivnostima u integralnom smislu, JUBMES banka ne zapostavlja ulogu obrazovanja kao razvojne determinante. U tom smislu prilagođena je i naša politika upravljanja ljudskim resursima.

Uz redovnu evaluaciju učinka zaposlenih u skladu sa modernim standardima i politikom upravljanja ljudskim resursima, Banka je nastavila da zapošljava mlađe,

visokoobrazovane ljude, od kojih se očekuje da primene nova znanja i ponude inovativna rešenja u bankarskom poslovanju i dr. Banka je nastavila da upućuje zaposlene na specijalističke studije, kurseve i dr. iz oblasti modernog bankarskog poslovanja, uključujući učešće na finansijskim skupovima i forumima posvećenim pitanjima razvoja bankarskih proizvoda i usluga. Zaposleni su usavršavali svoja znanja u oblasti međunarodnog platnog prometa, instrumenata obezbeđenja naplate, korporativnog bankarstva, evropskih integracionih procesa (sadržaj pregovaračke agende o pristupanju Srbije Uniji po poglavljima), inovativnih tehnologija i mobilnog bankarstva, FATCA propisa, unapređenja *compliance* funkcije i dr.

Posebna pažnja se dugoročno posvećuje edukaciji stručnjaka u oblasti informacionih tehnologija, sa usmerenjem na elektronsko bankarstvo i informatičku bezbednost. Da bi bila konkurentna u oblasti pružanja finansijskih usluga, Banka konstantno razvija i unapređuje svoj informacioni sistem jer samo tako može da prati razvoj novih proizvoda i usluga na finansijskom tržištu.

Strategija razvoja informacionog sistema JUBMES banke podrazumeva i implementaciju novih sistemskih i komunikacionih platformi u cilju podrške bankarskim procesima, praćenje i razvoj novih tehnologija i znanja, obuku i stalno stručno usavršavanje zaposlenih. .

Za JUBMES banku, kao finansijsku instituciju sa dinamičnim razvojnim konceptom, politika upravljanja ljudskim resursima je u funkciji podsticanja zaposlenih na dodatno obrazovanje i stručno usavršavanje i osposobljavanje u oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja tereozma, borbe protiv korupcije, sve u cilju promocije zdravog etičkog biznisa, jer samo takvo poslovno okruženje može da podstakne ostvarivanje ovog principa Globalnog dogovora i integralnog humanog razvoja u čijem središtu su ljudska prava.

6. U izveštajnom periodu Banka je bila među aktivnim učesnicima pružanja pomoći u cilju otklanjanja posledica katastrofalnih poplava koje su pogodile Srbiju sredinom 2014.godine, ostavljajući za sobom desetine žrtava i izazivajući veliku štetu na objektima javne i privatne infrastrukture, devastaciju poljoprivrednog zemljišta i drugih prirodnih resursa, koja je, uključujući i ekonomske gubitke, procenjena na ukupno 1,7 milijardi evra. U okviru nacionalne akcije pružanja pomoći ugroženom stanovništvu pogođenom poplavama, pored upućivanja novčane pomoći, Banka je odlučila da redovno stipendira do kraja školovanja dete vatrogasca, koji je poginuo spasavajući tuđe živote.

Album sa kovanicama "Znamenite ličnosti Srbije"

7. Banka je nastavila da doprinosi unapređenju znanja i obrazovanja, kao važnih preduslova održivog razvoja. U tom smislu podržali smo akciju izdavačke kuće "Politika" i Ministarstva prosvete za nagrađivanje najboljih učenika generacije u srednjim i osnovnim školama dodeljivanjem nagrada albuma sa kovanicama „Znamenite ličnosti Srbije”. Ovim se mladom naraštaju približava vredno kulturno, umetničko, naučno i duhovno nasleđe naše zemlje i promoviše kultura kao determinanta nacionalnog kulturnog identiteta. Nacionalna kultura se afirmiše i kao element integracionog procesa. Kulturni aspekt integracionog procesa je neposredno povezan i sa pitanjem identiteta kao otvorene kategorije. Promocijom vrhunskih vrednosti nacionalne kulturne baštine podstiče se razvoj kulturne različitosti evropskih naroda i obogaćuju zajedničke vrednosti koje čine osnovu evropskog kulturnog prostora i kulturnog identiteta.

Drugi princip Globalnog dogovora:

Kompanije treba da osiguraju da svojim poslovanjem ne učestvuju u kršenju ljudskih prava

Principi Globalnog dogovora koji se odnose na ljudska prava, kao centralnog pitanja integralnog razvoja, oslanjaju se na tri stuba. Prvi stub odražava obavezu država da u okviru svog institucionalnog i normativnog okvira obezbede zaštitu od povreda ljudskih prava od strane trećih lica, uključujući i privredne subjekte. Drugi stub se odnosi na odgovornost privrednih subjekata za poštovanje ljudskih prava, odnosno privredni subjektii su dužni da odgovorno i sa pažnjom pristupaju ljudskim pravima, uključujući

preventivno delovanje u cilju sprečavanja kršenja prava garantovanih pravnim normama i standardima. Treći stub uključuje delotvorna sredstva sudske i vansudske zaštite u slučajevima povrede određenih prava. Na ovaj način, svaki stub predstavlja neophodnu komponentu kreiranja međusobno povezanog dinamičnog sistema preventivnih i korektivnih mera u oblasti zaštite ljudskih prava.

Država je dužna da obezbedi celovitu zaštitu ljudskih prava i da koristi sve raspoložive instrumente normativne il institucionalne prirode u cilju prevencije potencijalnih rizika koji mogu ugroziti garantovani režim zaštite ljudskih prava. Koliziju poslovnih interesa i zaštite ljudskih prava nužno je otkloniti uspostavljanjem prakse i poslovnih standarda, koji će prioritetno biti usmereni na preventivno delovanje korporativne sfere u oblasti zaštite ljudskih prava i kroz promociju principa KDO. Drugi princip Globalnog dogovora upućuje poslovne subjekte da doprinose sprečavanju potencijalnih negativnih efekata koje njihovo poslovanje može imati na režim zaštite ljudskih prava. Kompanije se podstiču da uspostave sistem upravljanja svojim poslovima i procesima u koji bi bio integrisan i savremeni model upravljanja rizicima potencijalnog kršenja ljudskih prava u nekim segmentima poslovanja.

Ratio implementacije strategije DOP ovim dobija novu dimenziju jer ova strategija primarno podrazumeva i preventivno delovanje u cilju sprečavanja kršenja ljudskih prava. Preventivnim delovanjem u oblasti zaštite ljudskih prava, subjekti poslovne sfere postaju važni činioci podsticanja i kreiranja zdrave poslovne klime, kao i podsticanja pozitivne konkurencije između društveno odgovornih subjekata koji ne zanemaruju socijalnu i etičku dimenziju u svom poslovanju.

Imajući u vidu poslovni profil i orijentaciju kao moderne, adaptibilne i dinamične finansijske institucije i kao društveno odgovornog subjekta, JUBMES banka posebnu pažnju posvećuje uticaju projekata koji su usmereni na društveno okruženje. Opredeljeni smo da podstičemo dijalog, posebno sa našim korporativnim klijentima koji učestvuju u sprovođenju složenih infrastrukturnih projekata (npr. hidroenergetski sektor) u zemlji i inostranstvu. Ovi projekti mogu značajno uticati na socijalno okruženje i životnu sredinu, zbog čega klijentima ukazujemo na značaj preventivnog delovanja u pogledu sprečavanja kršenja ljudskih prava prilikom realizacije tih projekata, u skladu sa pozitivnim lokalnim zakonodavstvom, ratifikovanim međunarodno-pravnim dokumentima i odgovarajućim međunarodnim standardima. Podstičemo ih da se pozitivno vrednosno profilishu prema principima DOP i orijentišu na model odgovornog biznisa. Posebno se elaboriraju socijalne komponente projekata, odnosno poštovanje socio-kulturološke osobenosti ambijenta u kojem se projekat realizuje i preventivno deluje u cilju sprečavanja kršenja zagarantovanih prava i sloboda.

Posebna pažnja se usmerava na uslove angažovanja lokalne radne snage u zemlji realizacije projekta uz nužno poštovanje lokalne i međunarodne regulative i standarda, ali i kulturološke osobenosti zemlje realizacije projekta (zdravi i sigurni uslovi rada, zaštita prava radnika, zabrana zapošljavanja dece, zabrana svakog oblika

diskriminacije i dr.). Saradnjom sa našim korporativnim klijentima doprinosimo održivom razvoju i u regionima naše izloženosti.

Uvereni smo da ostvarivanje održivog razvoja treba da bude podstaknuto i konkretnim projektima transsektorskog karaktera kojima se afirmišu zdravo društvo, ljudska prava, solidarnost, korporativno građanstvo, društvena inkluzija, interkulturni dijalog, razvoj znanja, veština i motivacija, sportski duh i sl. Podsticanjem takvih projekata, akcija i programa doprinosimo preventivnom delovanju na sprečavanju kršenja ljudskih prava u poslovnoj i javnoj sferi. Normativni okvir i nove vrednosti održivog razvoja treba da obezbede uslove za razvoj ljudskih prava i sprečavanje njihovog ugrožavanja.

Imajući u vidu ovakve vrednosne ciljeve, podržali smo projekat „Kuća na pola puta“ Centra za socijalni rad „Sava Ilić“ u Arandjelovcu, donirajući sredstva za opremanje jedne stambene jedinice koju je lokalna samouprava dodelila Centru. Osnovni cilj projekta je zbrinjavanje punoletne stambeno neobezbeđene dece, koja sticanjem punoletstva ili završetkom školovanja, izlaze iz sistema socijalne zaštite (domova za decu bez roditeljskog staranja, ili hraniteljskih porodica). Centar za socijalni rad prati proces njihovog osamostaljivanja. Za vreme boravka mladih osoba u pomenutom prostoru, lokalna samouprava pokriva troškove komunalija, a organ starateljstva obezbeđuje odgovarajuću novčanu pomoć, do zaposlenja štićenika/štićenice, odnosno do sticanja mogućnosti da plaćaju svoje troškove.

Centar za socijalni rad "Sava Ilić", Arandjelovac: "Kuća na pola puta"

Podržavajući ovaj projekat aktivno promovišemo pozitivan odnos prema konceptu inkluzivnog društva, naglašavajući važnost delotvornog uključivanja u socijalno okruženje (društvo) osoba iz posebno ugroženih kategorija, a to su svakako mladi koji rastu bez roditeljskog staranja.

Sport značajno doprinosi ekonomskoj i socijalnoj koeheziji, kao i bolje integrisanim društvima. Sport promoviše zajednički osećaj pripadnosti, zbog čega je važan instrument socijalne inkluzije. Sport generiše opšte prihvaćene vrednosti, kao što su timski duh, tolerancija, solidarnost, fer plej i doprinosi celovitom ličnom razvoju i ispunjenju plemenitih olimpijskih ideala – promociji mira i razumevanja među narodima i kulturama. Društvene, obrazovne i kulturne funkcije sporta ukazuju na njegovu ulogu u oblikovanju vrednosti zdravog, otvorenog, inkluzivnog društva bez stereotipija i predrasuda. Poštovanje etičkih kodeksa i solidarnosti su važne komponente doprinosa sporta zdravom, inkluzivnom okruženju.

Banka je tokom prethodne godine pomagala aktivnosti različitih sportskih organizacija elitnog i amaterskog nivoa. Elitne sportske organizacije značajnim sportskim rezultatima na nacionalnim i međunarodnim takmičenjima doprinose afirmaciji naše zemlje i pozitivnih vrednosti kojima smo posvećeni. Pomažemo Košarkaški klub Crvena zvezda, jedan od vodećih košarkaških klubova u zemlji, koji je ostvario značajne sportske rezultate. Od svog osnivanja 1945.godine, Klub je osvojio 15 titula šampiona, 6 nacionalnih Kupova i Kup evropskih pobednika kupova, dok su brojni sportisti ovog kluba osvajali olimpijske medalje, kao i medalje na svetskim i evropskim prvenstvima.

Opredeljeni smo da pomažemo i rad klubova u Republici Srbiji sa dugom tradicijom, koji posebnu pažnju usmeravaju na razvoj mladih sportskih talenata, kakav je Košarkaši klub Mladost iz Zemuna.

Pored ostalih, podržali smo i rad drugih elitnih klubova, kao što su

- Atletski klub Crvena zvezda koji je u 60 godina rada postao jedan od najtrofejnijih atletskih klubova u Srbiji (šampion Evrope 1989.godine, dao je ukupno 421 državnih reprezentativaca i reprezentativki u različitim nivoima takmičenja);

- Teniski klub Crvena zvezda, koji ima dugu tradiciju i značajne rezultate u afirmaciji posebno mladih talenata u ovoj grani sporta, koja je poslednjih godina među najpopularnijim među mladima u Republici Srbiji.

- Ženski odbojkaški klub „Poštar“, Beograd, ceneći važnost sporta među ženama u afirmaciji rodne ravnopravnosti, što je i jedan od ciljeva Nacionalne strategije za unapređenje položaja žene i rodne ravnopravnosti. Strategija posebno ističe značaj izjednačavanja uslova za bavljenje sportom (masovnim i vrhunskim) i jednako vrednovanje sportskih rezultata žena i muškaraca i dr.

AK "Crvena Zvezda", Beograd

Ovakvim opredeljenjem podstičemo popularizaciju sporta, pozitivnog takmičarskog duha, zdravog života, posebno među mladima, koji svoju energiju treba da usmeravaju na afirmaciju sporta kao instrumenta socijalne kohezije i izgradnje socijalnog kapitala.

Pored podrške elitnim sportskim organizacijama, naša stalna orijentacija je da podržavamo i amaterski sport, kao jedan od važnih činilaca opšte sportske kulture koji doprinosi zdravlju populacije. S tim u vezi, nastavili smo da podržavamo Klub malog fudbala „Ekonomac“, Kragujevac, koji uspešno radi u uslovima otežanim ograničenim finansijskim sredstvima, a u cilju organizovanja priprema ekipe i pokrivanja troškova takmičenja u Prvoj ligi malog fudbala Fudbalskog saveza Srbije i za razvoj sporta na Univerzitetu u Kragujevcu. Podržali smo takođe i realizaciju sportskih aktivnosti Udruženja „Srpski sokolovi“, iz Zemuna-Beograd. Ovo udruženje nastavlja 145-godišnju tradiciju Sokolskog pokreta koji teži svestranom moralnom vaspitanju dece i mladih, dok su telesno vežbanje i sportske aktivnosti sredstva za postizanje tog cilja. Teži se da se kroz vaspitanje kod mladih razvije svest o potrebi poštovanja drugih ljudi, učtivost i čovekoljublje.

Ostvarivanjem drugog principa Globalnog dogovora Banka daje doprinos oblikovanju inkluzivnog društva, društva socijalne kohezije u kojem i poslovni sektor postaje aktivni činilac promocije ljudskih prava i sloboda i preventivnog delovanja u cilju

sprečavanja kršenja zagaranovanih prava i sloboda. Uloga korporativnog sektora u uslovima tranzicionih procesa je da doprinosi stvaranju novih vrednosti demokratskog otvorenog društva u kojem poslovna sfera aktivno doprinosi socijalnom i kulturnom razvoju zajednice.

Ciljna grupa mnogih aktivnosti Banke društveno odgovornog karaktera su zdravstvene institucije i humanitarne organizacije koje doprinose zdravlju dece, jer bez zdrave populacije se ne mogu ostvariti ni ciljevi održivog razvoja.

Tokom izveštajnog perioda Banka je nastavila da podržava rad Humanitarne fondacije „Za dečje srce“, osnovane 1992.godine na inicijativu kardiohiruškog tima Instituta za zdravstvenu zaštitu majke i deteta Srbije „Dr Vukan Čupić“, čime je inicirano dugoročno partnerstva sa ovom uglednom ustanovom u neprofitnom sektoru. Tokom više od dvadeset godina rada, Fondacija je potvrdila svoje ciljeve i misiju stalnim aktivnostima usmerenim na prikupljanje pomoći radi kvalitetnijih uslova operativnog lečenja, rehabilitacije i socijalne adaptacije najmlađih pacijenata sa urođenim srčanim manama i njihovih porodica - nabavkom nužne medicinske opreme i aparata, pružanjem pomoći u edukaciji kadrova u oblasti dečje kardiohirurgije i drugih disciplina, kao i uključivanjem u programe prevencije i medicinskih istraživanja urođenih srčanih mana kod dece i sl.

Institut „Dr Vukan Čupić“- Odeljenje dečje kardiohirurgije

Da bi se kardiohirurgija u našoj zemlji što više približila svetskim standardima, Fondacija pruža podršku za nabavku različitih uređaja i opreme, od kojih izdvajamo već nabavljenu opremu: aparate za praćenje vitalnih funkcija (monitori), aparate za ventilatornu potporu (respiratori), aparate za kardiovaskularnu ultrazvučnu dijagnostiku,

aparatus za spašavanje krvi i dr., koji su neophodan deo opreme za kardiohirurško odeljenje.

Od sredstava prikupljenih u poslednjih pet godina kupljeni su još i aparat za EKG, neophodni instrumenti za hirurške intervencije, medicinske lupe i dr. Sprovedena je akcija prikupljanja sredstava za aparat Electa-Dideco za intraoperativno spašavanje krvi za službu kardiohirurgije Institut i nabavka hirurških instrumenata neophodnih za operacije na otvorenom i zatvorenom srcu, u cilju zamene dotrajalih instrumenata. Okom izveštajnog perioda je, na inicijativu Odeljenja kardiohirurgije, sprovedena nova akcija za nabavku nazalnog CPAP uređaja. Ovaj uređaj je već isporučen Institutu, a namenjen je za pomoć deci sa urođenim srčanim manama, odnosno ubrzava sposobnost spontanog disanja i opšte rehabilitacije dece posle hirurških zahvata.

Protekle godine nastavili smo da podržavamo pojedinačne akcije za pružanje pomoći za lečenje dece sa težim zdravstvenim problemima.

Banka je pomogla organizovanje stručnog skupa pod nazivom „Kongenitalni megakolon: juče, danas, sutra - naša iskustva“ u okviru Instituta „Dr Vukan Čupić“.

Svesni smo da ove aktivnosti doprinose unapređenju sistema zaštite zdravlja dečje populacije i mladih u Republici Srbiji, koji će biti budući nosioci i kreatori razvoja. U uslovima kada negativni efekti ekonomske krize pogađaju i zdravstveni sektor, podrška inicijativama i partnerstvima u ovoj sferi je od ključnog značaja za održivost zdravstvenog sistema zemlje.

Prethodno navedene aktivnosti Banke potvrđuju da smo značajno napredovali u realizaciji II principa Globalnog dogovora i da kreiramo optimalan okvir za sprečavanje različitih oblika ugrožavanja ljudskih prava.

Radni standardi

Suštinska komponenta integralnog koncepta društveno odgovornog poslovanja je poštovanje radnih standarda. Pozitivna etička orijentacija poslovnih subjekata zasniva se na poštovanju radnih prava garantovanih međunarodnim i domaćim pravnim instrumentima, ali i na vrednostima etičkog biznisa iznad normativnog okvira.

Primenom principa DOP koji se odnose na radne standarde obezbeđuju se suštinske pretpostavke za etičku afirmaciju poslovnog subjekta i za porast poslovnog ugleda kompanije u poslovnom okruženju i društvenoj zajednici.

Neophodno je uticati na razvoj svesti o važnosti poštovanja i zaštite ekonomskih i socijalnih prava, posebno prava u sferi zapošljavanja, rada i radnih odnosa, kao i isticanje njihovog značaja za demokratski i održivi društveni razvoj

Integralna progresivna primena principa Globalnog dogovora, kao što su sloboda udruživanja i priznavanje prava kolektivnog pregovaranja, uklanjanje svih oblika prisilnog i obaveznog rada, ukidanje dečijeg rada i uklanjanje diskriminacije u zapošljavanju i izboru zvanja, važne su pretpostavke za oblikovanje društva socijalne kohezije.

Tripartitni socijalni dijalog je okvir kojim se definišu pravci razvoja i ostvarivanja korpusa socijalnih i ekonomskih prava utemeljenih u unutrašnjim i međunarodno-pravnim dokumentima. U središtu tog dijaloga je poštovanje dostojanstvenog rada koje je kao koncept uvela Međunarodna organizacija rada (MOR) 1999. godine.

“Agenda dostojanstvenog rada” MOR uključuje sledeća četiri strateška cilja:

- stvaranje uslova za otvaranje novih radnih mesta, odnosno oblikovanje zdravog privrednog okruženja podsticajnog za investiranje i preduzetništvo, razvoj veština, otvaranje radnih mesta i održiv pristojan život;
- garantovanje prava radnika na radu i u vezi sa radom,
- garantovanje socijalne zaštite, i
- unapređivanje socijalnog dijaloga, kroz uključivanje jakih i nezavisnih udruženja radnika i poslodavaca u cilju izgradnje društva osnažene kohezijom.

Socijalna kohezija definiše se kao sposobnost društva da obezbedi dobrobit svim svojih članovima - svodeći nejednakost na najmanju moguću meru. To je dinamički proces i osnovni uslov za socijalnu pravdu, demokratsku sigurnost i održivi razvoj. Socijalni napredak traži detaljnije ispitivanje socijalnih i ekonomskih nejednakosti. U prošlosti je progres značio viziju prosperiteta, pravde i slobode, danas je to održiv razvoj, odnosno oblikovanje društva ekonomske i socijalne kohezije i ekološke održivosti.

U okviru aktuelnog procesa pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji, naglašavamo da upravo evropske integracije promovišu koncept društva pluralizma, tolerancije, pravde, solidarnosti i nediskriminacije, odnosno održiv razvoj. Kako se održiv razvoj zasniva na ravnoteži između ekonomskog razvoja, socijalne-tržišne ekonomije, visoke konkurentnosti, pune zaposlenosti i socijalnog progressa, neophodno je jačati kapacitete za ostvarenje socijalne kohezije.

Evropski socijalni model je put i za stvaranje evropskog društva socijalne kohezije. Socijalna kohezija je u funkciji ekonomskog rasta, a uspostavljanje socijalne odgovornosti ekonomskih subjekata je osnovni instrument, bez kojeg ne može da se ostvari društvena stabilnost i razvoj. Evropski socijalni model uključuje unapređenje

socijalne integracije putem kontinuiranog dijaloga i razmene iskustava i prakse između država-članica, ali i delovanje različitih subjekata u cilju ostvarivanja socijalne kohezije kroz angažovanje sredstava iz strukturnih fondova. Kod društva zasnovanog na znanju smanjene su mogućnosti socijalne dezintegracije. U okviru ovog društva se "stvora okvir koji će obezbediti trajni ekonomski prosperitet". Evropski socijalni model je sastavni deo razvojne strategije Unije koja podrazumeva promenu ekonomije i društva. U cilju ostvarivanja konkurentnosti, nužna je tranzicija prema društvu znanja i inovacija i primena modernizovanog evropskog socijalnog modela. Ovaj model je garancija socijalne stabilnosti jer uključuje i punu zaposlenost.

Nova evropska politika o društvenoj odgovornosti preduzeća koju je Evropska komisija objavila 2011.godine podvlači sve veću odgovornost preduzeća prema socijalnim izazovima i održivom razvoju. U središtu DOP je odgovornost preduzeća za uticaj koji imaju na društvo. Novom politikom ukazuje se na važnost poštovanja važeće legislative i kolektivnih ugovora kao uslova za ostvarivanje društvene odgovornosti. Da bi u celini implementirali principe DOP, svi poslovni subjekti moraju da uspostave procedure kojima se u njihovo poslovanje i strateška dokumenta integrišu ljudska prava, socijalna, ekološka, etička i potrošačka pitanja. Da bi se u celini primenili principi KDO koji se odnose na radne standarde, potrebno je povećati transparentnost u ostvarivanju nacionalnog socijalnog dijaloga, koji uključuje jake i nezavisne organizacije radnika i poslodavaca, subjekata tog dijaloga. Socijalni dijalog i kolektivno pregovaranje, koje je u samom središtu tog dijaloga, doprinose socijalnoj koheziji i demokratiji, odnosno ostvarivanju modela razvoja koji se zasniva na ekonomskoj i socijalnoj održivosti.

Da bi se ostvarila socijalna kohezija, neophodno je otvaranje novih radnih mesta i smanjenje stope nezaposlenosti, kao i smanjenje rodne nejednakosti i društvene nejednakosti marginalizovanih grupa, podsticanje zapošljavanja mladih i lica sa invaliditetom, kao i drugih rizičnih grupa.

Poštovanjem prava na rad, kao fundamentalnog prava ekonomsko-socijalnog karaktera, omogućava se održavanje važnog stuba koncepta održivog razvoja - socijalne kohezije. Socijalna kohezija je pretpostavka demokratskog, prosperitetnog, stabilnog društva, a ostvarivanje prava na rad omogućava ostvarivanje socijalne pravde koja je značajan faktor mira i bezbednosti na nacionalnom, regionalnom i globalnom nivou.

Treći princip Globalnog dogovora:

Kompanije treba da podrže pravo na slobodno udruživanje i pravo na kolektivne ugovore

Poštovanje trećeg principa Globalnog dogovora sinergijski je povezano i sa poštovanjem ljudskih prava kao integralne pravne kategorije.

Sloboda udruživanja i sa njom povezana osnovna prava zaposlenih, kao i poslodavaca, predstavljaju neophodnu osnovu za funkcionisanje radnih odnosa u ovim oblastima.

Jedan od ključnih elemenata u evropskoj socijalnoj politici je unapređenje socijalnog dijaloga. Socijalni dijalog uključuje kolektivno pregovaranje i zaključivanje sporazuma između socijalnih partnera. Evropski socijalni model je stalni zadatak sindikata, a od učesnika u ostvarivanju dijaloga zahteva se da stalno teže međusobnom prožimanju privredne dinamike i socijalne ravnoteže. Socijalna ravnoteža se odnosi na odgovarajuće učešće učesnika u dijalogu u zajednički ostvarenom ekonomskom uspehu, kao i poštovanje obavezujućih radnopravnih normi i standarda.

Demokratski sistem i poštovanje osnovnih ljudskih prava su od suštinskog značaja za ostvarivanje slobode sindikalnog organizovanja. Kroz proces sindikalnog pregovaranja sa poslodavcem mogu se iznositi nove ideje i predlozi u cilju unapređenja zakonskih i ugovornih rešenja koja se tiču radno-pravne materije.

Kolektivni ugovori su najvažniji autonomni izvori radnog prava, u kojima dolazi do izražaja socijalno partnerstvo, a u uslovima tržišnog privređivanja javljaju se kao najpogodniji instrument za uspostavljanje ravnoteže interesa između rada i kapitala. Značaj kolektivnih ugovora kao izvora radnog prava prepoznat je i u međunarodnim dokumentima. Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima prepoznaje mogućnost organizovanja sindikata kao temeljno ljudsko pravo. Osim toga, Deklaracija MOR o osnovnim principima i pravima na rad određuje da su "sloboda udruživanja i delotvorno priznavanje prava na kolektivno pregovaranje" osnovna prava radnika. Kolektivno pregovaranje je organizovan proces koji prethodi zaključivanju kolektivnih ugovora, između poslodavca sa jedne strane, i zaposlenih, koje predvodi reprezentativni sindikat organizacije, s druge strane. Pravni osnov za zaključivanje kolektivnih ugovora nalazi se u ustavu i u zakonima o radu. U svim fazama svog poslovanja JUBMES banka je postupala kao odgovoran subjekt koji u potpunosti poštuje prava na slobodno udruživanje i kolektivne ugovore. Banka dosledno poštuje imperativne norme slobodnog udruživanja, uključujući ratifikovane međunarodne dokumente koji se odnose na ovu oblast. Evropska socijalna povelja garantuje slobodu radnika i poslodavaca da osnivaju lokalne, nacionalne ili međunarodne organizacije radi zaštite svojih ekonomskih i socijalnih interesa i da se učlanjuju u ove organizacije. Ovim dokumentom garantuje se i

pravo na kolektivno pregovaranje kao segment socijalnog dijaloga i instrument socijalne kohezije.

Sindikat deluje kao samostalna, demokratska i nezavisna. organizacija zaposlenih u koju se oni dobrovoljno udružuju radi zastupanja, predstavljanja, unapređenja i zaštite svojih profesionalnih, radnih, ekonomskih i drugih prava. Svi zaposleni slobodno odlučuju o učlanjenju u sindikalnu organizaciju Banke. Sindikalna organizacija JUBMES banke je član Granskog sindikata finansijskih organizacija - SFOS. Ovaj sindikat ima reprezentativni status u okviru pluralne strukture sindikalnog organizovanja u Republici Srbiji. Osnovan je 1991.godine kao prvi nezavisni sindikat u Srbiji i član je UNI-Global Union, najveće sindikalne asocijacije u svetu,

Članovi Sindikata tradicionalno učestvuju u različitim aktivnostima Granskog sindikata, uključujući seminare posvećene radnim standardima, ostvarivanju prava i obaveza utvrđenih zakonom, kolektivnim ugovorom i opštim aktima, materiji sindikalnog organizovanja u finansijskom sektoru, kolektivnom pregovaranju, pružanju stručne pomoći u izradi kolektivnih ugovora,

Sindikalna organizacija Banke aktivno podržava rad granskog sindikata, koji je uključen u regulisanje socijalnih i radnih pitanja u bankarsko-finansijskom sektoru zemlje.

Tradicionalno, sindikalna organizacija Banke brine i izražava solidarnost sa članovima kojima je potrebna pomoć (za lečenje i slično), odnosno koji su na dužem bolovanju, podržava besplatne sistematske lekarske preglede radnika, organizuje posete pozorištu i drugim kulturnim ustanovama. Sindikalna organizacija je posvećena jačanju korporativne kulture i etike u Banci, što je aktivnost neposredno povezana i sa principima društveno odgovornog poslovanja. Organizuju se tradicionalna sindikalna druženja zaposlenih koja doprinose korporativnom identitetu Banke i ukupnoj kulturi poslovanja. Pozitivna radna atmosfera i posvećenost instituciji deluju podsticajno na sve zaposlene da doprinesu napretku u poslovanju Banke, njenoj poziciji stabilne, renomirane i društveno odgovorne finansijske institucije na dugoročnoj osnovi, koja neguje korporativnu etiku i poštuje radna i socijalna prava - standarde, kao važnu komponentu socijalne kohezije.

Sindikalna organizacija Banke aktivno i slobodno učestvuje u izradi kolektivnog ugovora kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti iz radnog odnosa i međusobni odnosi učesnika kolektivnog ugovora. Organizacija iznosi predloge za izradu finalnog dokumenta tokom pregovora sa rukovodstvom Banke. Rad Sindikalne organizacije je transparentan i uključuje aktivan pristup svih članova, kroz iznošenje predloga, inicijativa i slično.

Četvrti princip Globalnog dogovora:

Eliminacija prinudnog rada

Peti princip Globalnog dogovora:

Zabrana dečijeg rada

Principi Globalnog dogovora koji se odnose na eliminaciju prinudnog rada i zabranu dečijeg rada su *esentio* koncepta etičkog biznisa.

Sloboda rada predstavlja jednu od osnovnih sloboda čoveka i radnika, a samim tim je i jedan od temelja radnog prava, koja ima karakter načela ustavnog ranga. Sloboda rada obuhvata i pravo na izbor rada (posla, zaposlenja) i poslodavca, kao i slobodu rada u toku trajanja radnog odnosa. Sloboda rada pri izboru zaposlenja ogleda se u pravu izbora poslodavca, kao i uslova rada. Sloboda rada kao sloboda izbora zanimanja, ogleda se u slobodi izbora načina vršenja profesije. Sloboda rada kao sloboda ugovaranja uslova rada korelativno je povezana sa pravom slobode udruživanja, odnosno slobode kolektivnog pregovaranja.

U odnosu na slobodu rada, prinudni rad predstavlja kako moralno tako i pravno neprihvatljivu pojavu, suprotnu načelu slobode rada, jednom od temeljnih načela radnog prava. Na polju prevencije i otklanjanja ovog problema ključna je uloga UN i Međunarodne organizacije rada, a značajan je i doprinos nacionalnih zakonodavstava.

Prinudni rad je negacija slobode rada i zabranjen je unutrašnjim i međunarodnim pravnim propisima (Konvencije MOR br. 29 i br. 105). MOR definiše prinudni rad kao svaki rad ili pružanje usluga pod pretnjom kažnjavanja, ili svaki rad ili pružanje usluga koje nije ponuđeno dobrovoljno.

Ukupna delatnost Međunarodne organizacije rada je od odlučujućeg značaja u borbi za iskorenjivanje prinudnog rada, pre svega zbog činjenice da je MOR organizacija univerzalnog karaktera, te se ovaj problem može eliminisati zajedničkim i globalnim pristupom svih država. Konkretni ciljevi i planovi u ovoj oblasti uspostavljeni su Specijalnim akcionim programom o prinudnom radu, prema kome se teži iskorenjivanju prinudnog rada do kraja 2015.godine. Cilj zabrane prinudnog rada jeste promovisanje slobode rada, poboljšanja uslova rada, pružanje jednakih šansi za sve bez diskriminacije, održavanje ostvarenih standarda u uslovima slobode, jednakosti, sigurnosti i poštovanja ljudskog dostojanstva, što je osnovni cilj MOR, a time i svih država - članica ove međunarodne organizacije.

Imajući u vidu ovaj cilj, MOR snažno podržava sve aktivnosti i inicijative na polju društveno odgovornog poslovanja kompanija koje su usmerene na poštovanje radnih

prava i eliminisanje prinudnog rada. Globalni dogovor UN je partner ovoj organizaciji u ostvarivanju cilja – iskorenjivanja prinudnog rada.

Pored eliminisanja prinudnog rada, preduslov za ostvarivanje prava na rad, odnosno dostojanstva rada, je i zabrana dečijeg rada. Dečiji rad je onaj koji, po svojoj prirodi i načinu na koji se vrši, šteti, zloupotrebljava i eksploatiše dete i sprečava dečije obrazovanje i razvoj. Republika Srbije je ratifikovala Konvenciju MOR o najgorim oblicima dečijeg rada, donetu 17. juna 1999. godine i Preporuku MOR o zabrani i hitnoj akciji za ukidanje najgorih oblika dečijeg rada, objavljenu 1. juna 1999. godine.

Uspešna eliminacija najgorih oblika dečijeg rada je zahtevala sveobuhvatnu akciju za sprečavanje svakog takvog rada, obezbeđenje oporavka eksploatisane dece i njihovu socijalnu integraciju. Neki od najgorih oblika dečijeg rada obuhvaćeni su drugim međunarodnim instrumentima, naročito Konvencijom o prinudnom radu i Dopunskom konvencijom UN o ukidanju prinudnog rada. Svaka članica koja je ratifikovala konvenciju bila je dužna da preduzme hitne i efikasne mere kako bi obezbedila da se najgori oblici dečijeg rada hitno zabrane i eliminišu. Najgori oblici dečijeg rada obuhvataju, prema ovoj Konvenciji, sve oblike ropstva ili običaja sličnih ropstvu, kao što su prodaja i krijumčarenje dece, dužničko ropstvo i kmetstvo i prinudni ili obavezni rad, uključujući prinudno ili obavezno regrutovanje dece za učešće u oružanim sukobima, korišćenje, nabavljanje ili nuđenje dece radi prostitucije, korišćenje dece za pornografske predstave, korišćenje, nabavljanje ili nuđenje deteta za nedozvoljene aktivnosti, naročito za proizvodnju i krijumčarenje droge, kao i svaki rad koji je, po svojoj prirodi ili okolnostima u kojima se obavlja, štetan po zdravlje, bezbednost ili moral dece.

Svaka država-članica, nakon konsultacija sa organizacijama poslodavaca i radnika, utvrđuje ili određuje odgovarajuće mehanizme za praćenje primene odredaba kojima se sprovodi ova konvencija, oporavak i socijalna integracija dece, rešavajući istovremeno potrebe njihovih porodica. Aktivnosti nacionalne mreže Globalnog dogovora UN doprinose ostvarivanju ciljeva Konvencije na nacionalnom nivou, kroz modele transsektorskog partnerstva i implementaciju fundamentalnih principa korporativne društvene odgovornosti u sve segmente poslovanja i upravljanja članica mreže.

Uz poštovanje važeće regulative i internih akata kojima se implementiraju navedeni principi, Banka nastavlja da afirmiše svoju opredeljenost prema vrednostima odgovornog biznisa.

Zaposleni su obavešteni o značaju etičkog biznisa koji uključuje i ove principe Globalnog dogovora, o sadržini međunarodnih i nacionalnih pravnih dokumenata kojima se predviđa ukidanje svih oblika prinudnog rada i zabrana dečijeg rada, kao uslova poštovanja dečijih prava. Promocija kulture ljudskih prava, uključujući i radna prava, je opredeljenje JUBMES banke koja svoj korporativni identitet gradi kroz poštovanje

principa DOP, zdravog biznisa i poslovne etike. To je važan segment modela korporativnog upravljanja koji uključuje odgovoran pristup i saradnju širokog spektra socijalnih partnera i civilnog društva, koji treba da doprinesu afirmaciji međunarodnih standarda kojima se sprečava dečiji rad (Konvencija o pravima deteta, Konvencija MOR o najgorim oblicima dečijeg rada i Preporuke MOR o zabrani i hitnoj akciji za ukidanje najgorih oblika dečijeg rada i zabranu različitih oblika prinudnog rada i ropstva, Univerzalna deklaracija o pravima čoveka, Evropska konvencija o zaštiti prava i osnovnih sloboda i dr.).

Poštovanjem ovih principa Globalnog dogovora, privredni subjekti neposredno utiču na društvo, kako u ekonomskom smislu tako i sa socijalnog i etičkog aspekta. Onemogućavanjem prinudnog rada, zabranom dečijeg rada i promocijom politike i standarda koji su iznad normativnog okvira, takvi privredni subjekti iskazuju trajnu vrednosnu orijentaciju prema odgovornom i etičkom biznisu, kojoj se pristupa dinamično, sa tendencijom stalnog unapređenja.

Šesti princip Globalnog dogovora:

Zabrana diskriminacije u vezi sa zapošljavanjem i zanimanjem

Diskriminacija označava stanje suprotno jednakosti koja podrazumeva isti tretman za sve i postojanje jednakih mogućnosti za sve. Diskriminacija je postupak kojim se neka osoba nepravedno stavlja u nepovoljniji položaj u odnosu na druge. Uzrok diskriminacije najčešće su negativne stereotipije i predrasude koje u društvu postoje prema nekim društvenim grupama, a koje se ispoljavaju prema pojedincima koji pripadaju određenoj grupi.

Odgovorno ponašanje pri zapošljavanju, uključujući nediskriminirajuću praksu koja doprinosi zapošljavanju pripadnika manjina, starijih radnika, žena, duže nezaposlenih ljudi, ljudi sa posebnim potrebama i dr. doprinosi smanjenju nezaposlenosti i borbi protiv socijalne isključenosti. Ustav Republike Srbije zabranjuje svaku vrstu diskriminacije, posrednu ili neposrednu, po bilo kom osnovu, a naročito po osnovu polne i rasne pripadnosti, društvenog porekla, rođenja, veroispovesti, političkog i drugog uverenja, imovnog stanja, kulturne-jezičke pripadnosti, fizičkog invaliditeta i dr. Konkretnim zakonodavnim aktima se detaljnije reguliše ova materija. Navodimo samo značajnije, a to su Zakon o radu, Zakon o zabrani diskriminacije, Zakon o zabrani diskriminacije osoba sa invaliditetom, Zakon o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina i dr. Zakonom o zabrani diskriminacije uređuje se opšta zabrana diskriminacije, oblici i slučajevi diskriminacije, kao i postupci zaštite od diskriminacije. Diskriminacija i diskriminatorско postupanje označavaju svako neopravdano pravljenje razlike ili

nejednako postupanje, odnosno propuštanje (isključivanje, ograničavanje ili davanje prvenstva), u odnosu na lica ili grupe kao i na članove njihovih porodica, ili njima bliska lica, na otvoren ili prikriven način, a koji se zasniva na rasi, boji kože, precima, državljanstvu, nacionalnoj pripadnosti ili etničkom poreklu, jeziku, verskim ili političkim ubeđenjima, polu, rodnom identitetu, imovnom stanju, rođenju, genetskim karakteristikama, zdravstvenom stanju, invaliditetu, bračnom i porodičnom statusu, starosnom dobu, izgledu, članstvu u političkim, sindikalnim i drugim organizacijama i dr.

Diskriminacija je uvod u marginalizaciju i socijalnu dezintegraciju. Da bi se ostvarili ciljevi socijalne kohezije i inkluzivnog društva, neophodna je promocija svih instrumenata integracije osoba ili marginalizovanih društvenih grupa u društveno okruženje, odnosno obezbeđenje jednakih prava na zaposlenje, stanovanje, zdravstvene usluge i slično. Zabrana diskriminacije se može izraziti kao opšte pravno načelo, kao posebno pravo da se ne bude diskriminisan, ili kao pomoćno pravo koje nije moguće ostvariti pojedinačno, već u kombinaciji sa drugim pravima, kao što je zabrana diskriminacije prilikom zapošljavanja, kod pristupa obrazovanju i dr.

U skladu sa važećom regulativom, internim aktima i svojom strateškom orijentacijom prema principima korporativne društvene odgovornosti, u celini primenjujemo ovaj princip Globalnog dogovora. Zabranjen je svaki oblik neposredne i posredne diskriminacije lica koja traže zaposlenje, kao i zaposlenih, s obzirom na pol, jezik, rasu, boju kože, starost, zdravstveno stanje, odnosno invalidnost, nacionalnu pripadnost, veroispovest, bračni status, političko ili drugo uverenje, socijalno poreklo i dr. Zabrana diskriminacije uključuje: uslove za zapošljavanje i izbor kandidata za obavljanje određenog posla; uslove rada i sva prava iz radnog odnosa, na obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje; napredovanje na poslu. Odredbe ugovora o radu kojima se utvrđuje diskriminacija po nekom od navedenih osnova smatraju se ništavim.

Razvijajući dijalog sa različitom strukturom stejkholdera, podstičemo klijente na poštovanje ovog principa Globalnog dogovora, posebno one koji realizuju infrastrukturne složene projekte u inostranstvu i angažuju lokalne podizvođače, odnosno lokalnu radnu snagu pri realizaciji tih projekata. Ovaj princip je neposredno povezan i sa aktivnostima koje podstiču inkluziju lica sa invaliditetom i uključuje se u aktivnosti podrške povećanju zaposlenosti lica sa posebnim potrebama u različitim sektorima, kroz mere tzv. pozitivne diskriminacije. U tradicionalnom okruženju zanemaruju se kriterijumi čovečnosti i humanosti koji proizlaze iz shvatanja da je sam čovek najznačajniji pokretač svog razvoja i razvoja društva uopšte. Na taj način se invalidna lica marginalizuju, često bez mogućnosti da ostvare osnovna ljudska prava, zbog čega je potrebno da se menja postojeći sistem vrednosti u društvu.

U potpunosti smo informisani o propisima kojima se omogućava ravnopravno učešće osoba sa invaliditetom na tržištu rada i njihovo zapošljavanje. Zakonodavni okvir

ustanovljen u našoj zemlji je u skladu sa ratifikovanom Konvencijom UN o pravima osoba sa invaliditetom, kao i sa prihvaćenim Milenijumskim ciljevima razvoja, evropskom strategijom za osobe sa invaliditetom, preporukama MOR o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom i dr. Od posebnog značaja je i primena Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom, usvojenog 2009.godine, kojim se uređuju podsticaji za zapošljavanje lica sa invaliditetom i kontrola ispunjenja obaveza poslodavaca u pogledu zapošljavanja lica sa invaliditetom, uključujući i poštovanje različitih alternativnih mera u slučaju kada neki privredni subjekti nisu u mogućnosti da ih zaposle. Takve mere podstiču socijalni pristup u regulisanju položaja lica sa invaliditetom i Banka ih u potpunosti podržava. Da bismo postali društvo koje u praksi dostiže i sprovodi politiku da svaki pojedinac ima jednaka prava i mogućnosti bez obzira na individualne različitosti, socijalna integracija invalidnih osoba u društvo je jedno od rešenja za ovaj problem. Neophodan preduslov za postizanje ovog cilja jeste izmena stava prema invalidnim osobama. Kao krajnji oblik integracije razvija se projekat socijalne inkluzije. Osnovna ideja ovog modela je da invaliditet koji objektivno postoji ne treba negirati, međutim, to ne umanjuje vrednost invalidnog lica kao ljudskog bića, što je suština inkluzivnog demokratskog društva.

Životna sredina

Drugo prioritetno polje delovanja JUBMES banke u okviru korporativne društvene odgovornosti vezano je za zaštitu životne sredine.

Zdrava životna sredina i racionalno korišćenje prirodnih resursa su važna pretpostavka promocije odgovornog biznisa koji ekonomsku konkurentnost ne odvajaju od poštovanja ekoloških standarda. Poslovni subjekti ne deluju više kao „izolovana ostrva“ koja ne brinu o ekološkim aspektima svojih poslovnih operacija, već uspostavljaju nove procedure i prakse na polju zaštite životne sredine kao rezultat primene odgovarajućih međunarodnih dokumenata-standarda, domaće regulative i dr., koja se odnosi na pitanje životne sredine.

Suštinu koncepta održivog razvoja čini interakcija razvoja životne sredine i međusobna usklađenost i komplementarnost politike zaštite životne sredine i razvojnih politika koje uvažavaju zakonitosti ekoloških sistema. Koncept održivog razvoja usmeren je na očuvanje prirodnih eko-sistema i životne sredine, kao i na racionalno korišćenje prirodnih resursa. Za održivi razvoj važi i dodatni zahtev koji se tiče povratnih sprega iz okruženja, odnosno životne sredine i društvenih okvira. Ekološka održivost obezbeđuje razvoj koji je kompatibilan sa održavanjem ekoloških procesa, biodiverziteta

i prirodnim resursima, dok ekološka odgovornost podrazumeva održanje integriteta ekosistema, brigu o njegovom kapacitetu i biodiverzitetu.

Ako prihvatimo kriterijum ekološke održivosti kao jedan od ciljeva razvojne politike, uspešnost mera se ogleda u izbegavanju akcidentnih situacija koje ugrožavaju ravnotežu ekosistema. Istovremeno, jedan od zadataka ekonomike životne sredine jeste da identifikuje one ekonomske aktivnosti koje pogoduju održivosti, kao i one koje je narušavaju.

Sposobnost uključivanja ove komponente u strateški menadžment je kriterijum za razlikovanje društveno odgovornih od društveno neodgovornih firmi. Zbog uvođenja ove komponente u strateški menadžment firmi, privredni subjekti se usmeravaju u pogledu izbora predmeta proizvodnje, korišćenja resursa i podstiču se da ekonomičnije koriste sve vrste resursa.

Održivi razvoj znači održavanje uslova za kvalitetan razvoj i to ne samo kao materijalne pretpostavke opstanka sadašnje, nego i budućih generacija ljudi. Održivi razvoj donosi novu viziju globalnog razvoja, odnosno razvoja za sve, stavljajući akcenat na nove poslovne strategije kompanija kao promotera nove koncepcije poslovanja koja mora uvažavati sve rigoroznije ekološke kriterijume, efikasnije korišćenje prirodnih resursa i energije.

Ranije smo istakli osnovne principe održivog razvoja - princip integrisanosti, princip predostrožnosti, princip obnovljivosti i princip preventivnog delovanja.

Sa stanovišta zaštite životne sredine posebno ukazujemo na značaj principa integrisanosti na nivou društva. Na tom nivou princip integrisanosti se potvrđuje u javnoj sferi, uz uključivanje šire društvene javnosti. Tom procesu doprinosi razvijanje javne svesti putem isticanja odgovarajućeg znanja o različitim aspektima zaštite životne sredine. Osnovni elementi ekološke svesti su ekološko znanje, vrednovanje ekološke situacije i ekološko ponašanje. Ekološku svest ne čine samo saznanja o odnosu prirode i društva, o narušavanju ekološke ravnoteže i potrebi zaštite životne sredine, već i spremnost pojedinaca i društvenih grupa da doprinose promociji zaštite životne sredine. Za razvoj ekološke etike od bitnog značaja je obrazovanje i vaspitanje za zaštitu životne sredine koje treba da omogući redefinisane čovekovog odnosa prema prirodi i promenu njegovog ponašanja. Obrazovanje u oblasti zaštite životne sredine treba da doprinese i oblikovanju novog sistema vrednosti čoveka u odnosu na prirodu i okruženje.

Kada se sagladeva normativni aspekt prava na zaštitu životne sredine, ističemo da je to jedno od neotuđivih prava čoveka, koje je u središtu humanog razvoja. Na Konferenciji o zaštiti životne sredine i razvoju, održanoj juna 1992.godine u Brazilu, na kojoj su usvojeni Rio deklaracija, Konvencija o klimi, Konvencija o biodiverzitetu i Agenda za 21.vek, održivi (usklađeni) razvoj zasnovan na ekološkim principima

definisan je kao "mudro upravljanje prirodnim dobrima, očuvanje biodiverziteta i samoreprodukcije prirode, racionalna potrošnja i štednja energije i prirodnih bogatstava, naročito neobnovljivih, reciklaža i tzv. čiste tehnologije, preduzimanje mera zaštite životne sredine, a sve radi zadovoljavanja potreba sadašnjih i budućih generacija". Preduslov takvog novog odnosa prema prirodi, nove filozofije življenja i novog modela razvoja je stvaranje ekološke svesti i ekološkog ponašanja, odnosno razvijanje ekološke etike i ekološke kulture.

Cilj Deklaracije je uspostavljanje globalnog partnerstva između država za zajednički rad na polju zaštite životne sredine. Osnovni cilj održivog razvoja je staranje o ljudskim bićima, koja imaju pravo na zdrav i produktivan život u harmoniji sa prirodom. Shodno Povelji Ujedinjenih nacija, države imaju suvereno pravo na iskorišćavanje svojih resursa u skladu sa svojom politikom razvoja i politikom životne sredine. Takođe, države imaju i odgovornost u pogledu aktivnosti kojima mogu da nanesu štetu životnoj sredini drugih država ili delovima planete Zemlje koji se nalaze izvan njihove nadležnosti.

Odredbama Deklaracije iz Rija, razvoj se povezuje se očuvanjem životne sredine. Pravo na razvoj se može ostvariti samo ako su podjednako ispunjene potrebe za životnom sredinom sadašnje i budućih generacija. Stoga, životna sredina treba da predstavlja sastavni deo politike razvoja. Deklaracijom je po prvi put istaknuto da je iskorenjivanje siromaštva neophodni uslov održivog razvoja, te se posebna pažnja pridaje i potrebama zemalja u razvoju. Obaveza država je i da umanje ili potpuno uklone neodržive obrasce proizvodnje i potrošnje. U tom smislu njihova obaveza je i da donesu odgovarajući pravni okvir u oblasti životne sredine koji bi podrazumevao i obaveze države prema licima pogođenim zagađenjem ili ugrožavanjem životne sredine.

Prema Deklaraciji, jedan od najznačajnijih instrumenata koje države primenjuju u cilju ostvarivanja održivog razvoja jeste procena uticaja na životnu sredinu. Naglasak se stavlja i na međusobno obaveštavanje i saradnju država o prirodnim katastrofama i prekograničnim problemima u oblasti životne sredine koji mogu da negativno utiču na njihovu životnu sredinu. Pitanja iz oblasti zaštite životne sredine se najbolje rešavaju uz učešće svih zainteresovanih subjekata javne, privatne sfere i nevladinog sektora (na osnovu ovog zaključka iz Rio deklaracije se razvija koncept transsektorskog partnerstva za održivi razvoj, koji je i osnovni metod Globalnog dogovora Ujedinjenih nacija.

Na temeljima Deklaracije iz 1992.godine, juna 2012.godine u Rio de Žaneiru održana je nova Konferencija Ujedinjenih nacija o održivom razvoju, tzv. konferencija „Rio+20“, čije su glavne teme bile: "Kako izgraditi zelenu ekonomiju da bi se postigao održivi razvoj, a ljudi izašli iz siromaštva, uključujući i podršku razvijenih zemalja?", i "Na koji način unaprediti međunarodnu saradnju u oblasti održivog razvoja kroz izgradnju institucionalnog okvira?".

Na Konferenciji je promovisan princip korporativne održivosti i naglašen značaj učešća poslovnog sektora za ostvarivanje ekološke održivosti. Globalni dogovor, kroz sistem svojih nacionalnih i regionalnih mreža, postaje važan učesnik sveobuhvatne promocije koncepta zelene ekonomije i odgovornog investiranja. Kompanije se stimulišu da sprovode dodatne programe i aktivnosti koji su iznad regulatornog okvira kako bi se koncept zelene ekonomije u potpunosti ostvario i unapređivao.

Naša zemlja, kao učesnica Konferencije Rio+20, aktivno doprinosi ostvarivanju ciljeva ove konferencije koji se poklapaju i sa zacrtanim zadacima i ciljevima u procesu pristupanja Uniji. Tranzicija prema zelenoj ekonomiji zahteva koordinaciju međusektorskih politika, izgradnju kapaciteta, regionalnu prekograničnu saradnju, razvoj i transfer tehnologija, dodatne finansijske resurse, naročito u slučaju podrške koju javni sektor treba da obezbedi poslovnom sektoru. Stoga se nužno pokreću sledeća pitanja:

a) Integrisanje pitanja životne sredine u ostale sektorske politike. Nužno je promovisati integracije ekonomskih, socijalnih i ekoloških pristupa i analiza, te podržati korišćenje instrumenata kao što je strateška procena životne sredine, podsticati socijalni dijalog, društveno-odgovorno poslovanje i javno-privatno partnerstvo;

b) Poštovanje principa predostrožnosti (odnosi se na obavezu očuvanja prirodne ravnoteže). Svaka aktivnost mora biti planirana i sprovedena na način da prouzrokuje najmanju moguću promenu u životnoj sredini. U slučaju mogućih i značajnih uticaja na životnu sredinu, treba preduzeti preventivne aktivnosti, i

c) Poštovanje održive proizvodnje i potrošnje. Potrebno je uspostaviti uravnotežene odnose između eksploatacije prirodnih resursa i obezbeđenja visokog nivoa zaštite i poboljšanja kvaliteta životne sredine, smanjenja zagađenja životne sredine i održive potrošnje i proizvodnje.

Početkom 2015.godine predstavnici Vlade Republike Srbije su sa predstavnicima Programa UN za razvoj razmatrali modalitete saradnje po pitanju sprovođenja koncepta zelene ekonomije u Srbiji u kontekstu održivog razvoja. Tom prilikom su analizirani elementi budućeg strateškog i operativnog okvira za zelenu ekonomiju, koji je zasnovan na međunarodnim dokumentima i procesima poput Konferencije UN o održivom razvoju (Rio+20). Uspostavljanje odgovarajućih modaliteta za primenu koncepta zelene ekonomije omogućiće i usklađivanje sa strateškim okvirom Evropske unije za naredni period. Navedeno je inicirano u Studiji o dostignućima i perspektivama na putu ka zelenoj ekonomiji i održivom rastu za Republiku Srbiju. U ovoj fazi pripreme pregovaračkog procesa o pristupanju naše zemlje Uniji, nužno je istaći da su održani skrininzi za poglavlje 27 i da tim Vlade Srbije priprema planove i rokove za primenu propisa EU iz oblasti životne sredine, kao što su industrijsko zagađenje (Direktiva o industrijskim emisijama, hemikalijama, zaštiti biodiverziteta i upravljanju otpadom).

Kada se sagledavaju aktivnosti naše Banke u ovoj oblasti, ističemo naše aktivno učešće na važnim međunarodnim skupovima u organizaciji Globalnog dogovora UN, na kojima je elaborirano pitanje ekološke dimenzije održivog razvoja i doprinosa poslovnog sektora ekološkoj održivosti (Forum o korporativnoj održivosti u okviru konferencije Rio+20 održane juna 2012. i Samit lidera Globalnog dogovora UN 2013.). Zaključak sa ovih skupova je da je "zelena ekonomija" jedna od mogućnosti potencijalnog angažovanja finansijskog sektora zemlje i pozicioniranja finansijskih subjekata kao društveno i ekološki odgovornih, za koje je održiv razvoj strateški i razvojni cilj. Odgovorno investiranje suštinski podrazumeva obavezujuću implementaciju ekoloških i socijalnih standarda prilikom realizacije investicija. Implementacija principa KDO u poslovne operacije finansijskih subjekata doprinosi njihovom profilisanju na novim osnovama, kao društveno odgovornih poslovnih subjekata koji svoje poslovne ciljeve ne posmatraju izolovano od društvenog razvoja. Nijedna kompanija ili organizacija ne može sama da obezbedi uslove za postizanje održivog razvoja, ali može aktivno da učestvuje u tom procesu u saradnji i partnerstvu sa drugim subjektima poslovne i javne sfere i nevladinog sektora. Banka insistira da njeni klijenti poštuju domaću regulativu i međunarodne standarde koji se odnose na zaštitu životne sredine, uključujući evropske standarde koji se odnose na analizu uticaja projekata na životnu sredinu (posebno kada su pitanju projekti koji se realizuju u okviru međunarodnih razvojnih kreditnih linija).

U aktuelnoj fazi primene principa KDO i održivog razvoja koji se odnose na životnu sredinu, JUBMES banka nastavlja sa progresivnim, evolutivnim pristupom u skladu sa sistemom integrisanog menadžmenta i primenom ISO standarda 14001, uz aktivno učešće u okviru mreže Globalnog dogovora, u saradnji sa različitim zainteresovanim grupama, ne zanemarujući internu i eksternu dimenziju primene ovih principa. Primenom standarda ISO 14000 utiče se na stalno poboljšanje performansi životne sredine na nivou društva i svakog poslovnog subjekta planiranjem zahteva, ciljeva i programa, uvođenjem i obezbeđenjem funkcionisanja svih elemenata sistema.

U daljem tekstu detaljno se elaboriraju aktivnosti JUBMES banke kojima se implementiraju principi Globalnog dogovora koji se odnose na zaštitu životne sredine, a koji su istovremeno i sastavni deo koncepta strategijskog menadžmenta, odnosno Sistema integrisanog menadžmenta kvaliteta.

Sedmi princip Globalnog dogovora:

Kompanije treba da preduzimaju mere predostrožnosti u vezi sa životnom sredinom

Deveti princip Globalnog dogovora:

Oснаživanje razvoja i širenje tehnologija zaštite životne sredine

U cilju obezbeđenja normativnih i funkcionalnih preduslova za progresivnu primenu standarda ISO 14001:2004, usvojena je nova Politika zaštite životne sredine, kojom je Banka preuzela obavezu da pri realizaciji svojih poslovnih aktivnosti vodi brigu o uticajima na životnu sredinu i da neprekidno unapređuje sistem menadžmenta zaštite životne sredine u skladu sa zahtevima trenutno važećeg standarda ISO 14001. Ciljevi politike životne sredine odražavaju suštinski napredak u sprovođenju sistema integrisanog menadžmenta kvaliteta. Poštovanje ekološke dimenzije u sistemu uspostavljanja i sprovođenja poslovnih operacija odlikava naš profil i poslovni identitet kao ekološki odgovorne finansijske organizacije, koja ne zanemaruje ni jedan princip Globalnog dogovora i održivog razvoja koji se odnosi na zaštitu i unapređenje kvaliteta životne sredine. Cilj ovakvog pristupa je poštovanje ekološke održivosti kao komponente savremenog koncepta korporativne održivosti i potencijalno uključenje JUBMES banke u sprovođenje nacionalnih i međunarodnih projekata posvećenih ekološkoj održivosti. Standardi obezbeđuju integralni sistem zaštite životne sredine kojim se ostvaruje pravo čoveka na život i razvoj u zdravoj sredini i uravnotežen odnos privrednog razvoja i životne sredine.

Novom Politikom zaštite životne sredine, JUBMES banka teži da obezbedi sledeće:

- praćenje i primenu zakonske regulative i drugih zahteva dobre prakse u oblasti zaštite životne sredine;
- identifikovanje svih aspekata životne sredine a naročito značajnih aspekata u cilju sprečavanja zagađenja životne sredine;
- uštedu resursa i energije kroz korišćenje obnovljivih i recikliranih resursa;
- izgradnju svesti kod svih zaposlenih, isporučilaca i eksternih pružalaca usluga o uticajima na životnu sredinu i o pravilnom postupanju sa opasnim materijama, i
- preventivno delovanje u cilju sprečavanja ekoloških incidenata i organizovano delovanje u slučaju vanrednih pojava.

Ovaj segment Politike zaštite životne sredine odražava i našu vrednosnu određenost prema pitanju zaštite životne sredine u svim segmentima, koja je u osnovi naše poslovne etike (ekološka etika) i koja se proaktivno ostvaruje, uz učešće različitih zainteresovanih grupa - stejkholdera, odnosno izražavanjem stava zainteresovanih učesnika prema principima korporativne društvene odgovornosti.

Politika zaštite životne sredine u JUBMES banci a.d. Beograd primenjuje se kroz sledeće opšte ciljeve:

- primena savremenih i ekološki čistih tehnologija u oblasti tekućeg održavanja;
- ušteda resursa i energije, smanjenje upotrebe štetnih materija i količine štetnih otpada;
- upravljanje otpadom kroz pravilno prikupljanje, skladištenje i tretman svih vrsta otpada;
- stalna obuka u primeni opasnih materijala i pravovremenom suzbijanju ekoloških katastrofa;
- merenje i praćenje uticaja na životnu sredinu, i
- povećanje zadovoljstva zainteresovanih strana kroz društveno odgovorno poslovanje i međusobnu komunikaciju (integracija principa društveno odgovornog poslovanja u sistem menadžmenta kvaliteta).

Analizom ovih ciljeva dolazi se do zaključka da naša platforma društveno odgovornog poslovanja ima dugoročnu stratešku utemeljenost i nužno doprinosi održivoj konkurentnoj poziciji Banke u tržišnom okruženju na duži rok.

Politikom se posebno naglašava da se Izvršni odbor Banke obavezuje na njeno poštovanje i obezbeđenje uspešne realizacije usvojenih strategija i ciljeva.

Imajući u vidu ove komponente nove politike zaštite životne sredine i stalno praćenje i unapređenje primene ISO standarda 14001, usvojeno je više internih dokumenata - procedura i uputstava, programa i planova, kako bi se konkretizovali ciljevi usvojene politike i unapredio sistem integrisanog menadžmenta kvaliteta u oblasti primene ISO standarda 14001.

Ove aktivnosti obuhvataju definisanje režima klimatizacije i korišćenje freona; recikliranje istrošenih baterija i akumulatora; korišćenje telefaksa, aparata za kopiranje i štampača, kao i racionalizaciju upotrebe tonera i kertridža; smanjenje potrošnje kancelarijskog papira i upravljanje otpadnim kancelarijskim papirom; zamenu neispravnih i tehnološki zastarelih elektronskih uređaja i

upravljanje elektronskim i električnim otpadom; upravljanje i reciklažu otpadne staklene i PET ambalaže i otpadnih limenki; smanjenje potrošnje konzumne vode; korišćenje i smanjenje potrošnje električne energije, kao i održavanje rasvete i dizel agregata; skladištenje opasnih materija; održavanje trafo uređaja i sprečavanje oticanja trafo ulja; utvrđivanje uslova za korišćenje automobila u službene svrhe, održavanje automobila i upravljanje otpadnim autogumama, sprečavanje požara, plan za reagovanje u slučaju požara i zemljotresa, i dr.

U skladu sa Procedurom za upravljanje otpadom u Banci i usvojenim EMS programima koji se odnose na upravljanje otpadom izvršena je kategorizacija otpada na bezopasne i opasne otpade.

Postupak kod odlaganja pojedinih vrsta otpada je sledeći:

- otpadni kancelarijski papir zaposleni isključivo odlažu u posebne kutije za papir koje se nalaze u kancelarijama (nije dozvoljeno papir bacati u kante za đubre odnosno u kante za komunalni otpad);
- komunalni otpad (sve vrste otpada iz domaćinstva i plastične čaše u kojima se služi kafa i osvežavajući napici) se odlaže u kante za đubre koje se nalaze po kancelarijama;
- staklena ambalaža, plastična – PET ambalaža i aluminijumska ambalaža se ostavlja u kancelarijama sve do momenta kada će ih sakupiti za to zadužene osobe.

Opasni otpadi nastaju zamenom tonera (kertridži), zamenom fluo-cevi ili sijalica i zamenom raznih vrsta baterija. Ove vrste opasnog otpada odlažu nadležni zaposleni.

Zaposleni su u potpunosti upoznati sa sadržajem procedura i uputstava, redovno se vrši evaluacija njihovog znanja i obuka u pogledu sadržaja i primene ISO standarda, kao i principa Globalnog dogovora koji se odnose na životnu sredinu i održiv razvoj.

Kroz dijalog i komunikaciju sa zaposlenima podstiče se njihova inovativnost u iniciranju pojedinih mera primene ISO standarda i principa korporativne društvene odgovornosti.

Osmi princip Globalnog dogovora:

Kompanije treba da preduzimaju mere radi promocije odgovornosti za životnu sredinu

U sklopu razmatranja mogućnosti za angažovanje na planu aktivnosti kojim se promovišu principi Globalnog dogovora, na preporuku nadležnog resora Vlade

Srbije, u toku 2009.godine uspostavljena je saradnja sa specijalnim rezervatom prirode Rezervat Uvac d.o.o. Nova Varoš, u okviru kojeg deluje i Fond za zaštitu ptica grabljivica „Beloglavi sup“.

Beloglavi sup (*Gyps Fulvus*) je retka vrsta orla - lešinara. Ova vrsta je ranije naseljavala šire područje zapadne Srbije, da bi sredinom 20.veka, usled ubrzane industrijalizacije, napustila sva staništa u zemlji. Samo zahvaljujući radu Rezervata Uvac, uz značajnu pomoć domaćih i inostranih organa vlasti i nevladinih organizacija, uspeo je ponovno naseljavanje (reintrodukcija) beloglavog supa u Rezervatu. U kontaktima sa nadležnima u Rezervatu dogovoreno je da JUBMES banka preuzme obavezu da ovoj instituciji pruža podršku doniranjem sredstava za plaćanje troškova goriva za vozila kojima se klanični otpad prenosi na hranilište beloglavog supa, za rad čuvarske službe i akcije čišćenja zaštićenog područja.

Beloglavi sup (*Gyps Fulvus*)

U međuvremenu, zahvaljujući naporima koje su uložili volonteri i radnici Rezervata, kao i pomoći institucija i donatora, populacija beloglavog supa je sa svega 10 jedinki 1990.godine povećana na današnjih 90 gnezdećih parova i nadmašila je 350 jedinki, čime je znatno ublažena pretnja njegovog izumiranja. Štaviše, rekordan porast populacije je doprineo da ovaj rezervat postane regionalni centar, sa koga se rekolonizacijom naseljavaju ostala prirodna staništa u zemlji i bližem okruženju.

Ishrana populacije lešinarskih ptica klaničnim otpadom neophodna je zbog još uvek nedovoljne populacije životinjskih vrsta (a time i uginulih životinja) na

području Rezervata. Napominje se da je za ove namene ranijih godina Rezervat uživao donaciju jedne evropske vlade.

Veliki ronac (*Mergus Merganser*)

Pored beloglavog supa, na ovom području nalazi se jedino gnezdište velikog ronca (*Mergus Merganser*) u Srbiji, kao i oko 100 različitih drugih vrsta ptica, 11 vrsta riba i preko 200 biljnih vrsta (taksona), što govori o veoma izraženom biodiverzitetu ove teritorije.

Klisura reke Uvac - meandri

Rezervat na duži rok planira da izvrši reintrodukciju drugih vrsta koje su nestale iz tog područja (ris i dve druge vrste orlova), za šta je neophodna međudržavna saradnja sa zemljama koje bi bile voljne da izvezu primerke tih retkih vrsta, kao i značajna finansijska podrška, budući da sredstva koja mogu da punude donatori Rezervata nisu dovoljna za nabavku ovih životinja iz drugih zemalja.

Rezervat se nalazi u području nedirnute vegetacije i izvanredne lepote, poznatom po izvanrednom pejzažu koji je stvorila reka Uvac, urezujući duboke meandre u krečnjačke masive planina Zlatar i Javor u zapadnoj Srbiji i stvarajući rečna jezera koja su postala zaštićena staništa ribljeg fonda. Područje je bogato brojnim primerima različitih oblika kraške erozije, uključujući i najduži pećinski sistem u Srbiji.

Borba protiv korupcije

*„Svaki čovek koji ima vlast sklon da je zloupotrebi i zloupotrebljava sve dok ne naiđe na granice“
(Šarl Monteske, francuski filozof - XVIII vek)*

Deseti princip Globalnog dogovora:

Kompanije treba da se bore protiv korupcije na svakom nivou, uključujući iznuđivanje i podmićivanje

1. Antikorupcijski program JUBMES banke a.d. Beograd, aktivne članice Globalnog dogovora, ne podrazumeva samo formalno zalaganje za borbu protiv korupcije, odnosno nultu toleranciju prema korupciji. Ovaj program uključuje i konkretne mere-aktivnosti kojima se omogućava efikasnija primena dokumenata posvećenih borbi protiv korupcije.

Integritet i etičnost, poštovanje normativnog okvira, promocija vrednosti iznad normativnog okvira koje su rezultat primene principa društveno odgovornog poslovanja, kreiranje novih proizvoda koji implementiraju te vrednosti i etičke standarde - naša su strateška i konkretna orijentacija. Za JUBMES banku je suština poslovne etike očuvanje i unapređivanje integriteta bankarske profesije, dostojanstva, objektivnosti, nepristrasnosti, odgovornosti, kredibiliteta, efikasnosti, transparentnosti (otvorenosti) i delovanja ličnim primerom u vršenju profesije. Smatramo da se samo ovakvim pristupom može održati naša konkurentna i respektabilna pozicija u domaćem i regionalnom bankarskom sektoru i reputacija institucije koja je propoznatljiva i uvažena kod poslovnih partnera i klijenata, koja poštuje etičke principe i standarde.

JUBMES banka je među liderima u promociji 10. principa Globalnog odgovora u okviru nacionalne mreže ove vodeće svetske neprofitne organizacije koja promoviše korporativnu društvenu odgovornost i održiv razvoj. Aktivan status u Globalnom dogovoru, sa progresivnim unapređenjem prakse i procedura na polju društveno odgovornog poslovanja kao integralnog dela modernog etičkog biznisa, podrazumeva stalnu aktivnu podršku aktivnostima i inicijativama ove mreže na lokalnom, nacionalnom (mreža Globalni dogovor Srbija), regionalnom i globalnom planu. Ovim se doprinosi unapređenju politika i korporativne prakse u oblikovanju održivog institucionalnog i normativnog antikorupcijskog okruženja.

2. Korupcija je nespojiva sa pravnom državom. Korupcija je društvena pojava i bezbednosni problem koji ugrožava socijalnu stabilnost društva i pravne temelje sistema država u kojima egzistira, kao i same temelje sistema vrednosti društva, zbog čega se gubi poverenje građana u institucije sistema i uopšte funkcionisanje državnih organa i same pravne države. Destabilizacija svih struktura sistema ugrožava ostvarivanje osnovnih prava čoveka, posebno principa zakonitosti, jednakosti i ravnopravnosti. Kao složen društveni fenomen, zahteva različite mehanizme u borbi protiv ovog fenomena. Međunarodno priznati standard je sveobuhvatan i uravnotežen pristup borbi protiv korupcije. S obzirom na sveobuhvatnost i složenost mera za borbu protiv korupcije, Konvencija UN o borbi protiv korupcije poziva države potpisnice da pripreme i sprovedu niz mera i preventivnih politika protiv korupcije i da izrade sveobuhvatan strateški okvir za borbu protiv korupcije. Odredbe Konvencije podstiču države na kreiranje delotvorne antikorupcijske politike u kojoj će uzeti učešća različiti subjekti, uključujući i poslovni sektor i civilno društvo.

Neophodnost delotvornog i sveobuhvatnog suprotstavljanja korupciji zahteva usklađene napore i aktivnosti vlasti i građana, kao i svakog pojedinog sektora javne sfere, privatnog sektora i civilnog društva. Potrebno je da borba protiv korupcije postane deo opšteg društvenog plana i široko prihvaćenog sistema mera i aktivnosti za njeno suzbijanje. Uspeh u borbi protiv korupcije ne zavisi samo od javnih institucija, već i od većeg broja činilaca, i to je proces koji ima stalni karakter. U tom kontekstu, nije dovoljan samo deklarativan pristup, već praktična realizacija usvojenih normi ponašanja od svih zainteresovanih subjekata u svim segmentima društva. Razvijen efikasan i proaktivan sistem borbe protiv korupcije, kao preduslov za političku koheziju, ekonomsku održivost i ciljne evropske integracije. Sve navedeno trebalo bi da doprinese razvoju integriteta na nivou institucija, društvenih grupa-profesija i građana. Razvojem integriteta institucija i građana stvaraju se uslovi za izgradnju integriteta na nivou čitavog društva, ostvarivanjem održivog modela borbe protiv korupcije. Pored institucionalno-normativnih mera, borba protiv korupcije podrazumeva i stvaranje društvenog ambijenta koji u potpunosti minimizira koruptivna ponašanja. Eksperti u ovoj oblasti govore o borbi protiv korupcije kroz tri komponente:

- integritet (pravno-institucionalna uređenost institucija i etičnost pojedinaca kao građana; garancija sprečavanja zloupotreba u borbi protiv korupcije);
- normativni okvir koji garantuje zakonitost i legitimnost u sprovođenju mera za borbu protiv korupcije, i
- komponenta uticaja, koja se svodi na pitanje autoriteta institucija, tela i sl. uključenih u borbu protiv korupcije (ova treća komponenta uključuje i različite neprofitne mreže koje kreiraju i sprovode osobene antikorupcijske mere usmerene prema poslovnom sektoru).

Nova nacionalna strategija za borbu protiv korupcije u Republici Srbiji za period od 2013.godine do 2018. godine je sveobuhvatna i uključuje privatni sektor, kao i saradnju sa nevladinim organizacijama. Akcionim planom su precizno definisane konkretne aktivnosti i zaduženja različitih subjekata u cilju ostvarivanja zahteva definisanih nacionalnom strategijom. Nijedan segment nije izostavljen, a posebno se naglašava značaj preventivnih mera i aktivnosti, kako bi bili uklonjeni rizici od korupcije u svim sferama društva. Podsticajni okvir za izgradnju sistemskih preventivnih antikorupcijskih mehanizama za sveobuhvatnu antikorupcijsku borbu postavljaju strateška načela vladavine prava, nulte tolerancije na korupciju, odgovornosti, sveobuhvatnosti mera i saradnje različitih subjekata, efikasnosti i transparentnosti. Jedan od vidova prevencije korupcije je stvaranje uslova za aktivnije učešće privatnog sektora u borbi protiv korupcije. Ovim dokumentom se država obavezala da kreira stimulatívni okvir kojim će podsticati privatni sektor da podržava antikorupcijske projekte civilnog društva. Podstiče se autonomna antikorupcijska praksa privrednih društava i izrada planova integriteta, usvajanje kodeksa poslovne etike i korporativnog upravljanja. Prvi put se u jednom nacionalnom strateškom dokumentu posvećenom borbi protiv svih vidova korupcije pominje i Deklaracija u borbi protiv korupcije kao izvorni dokument nacionalne mreže Globalnog dogovora UN u Srbiji. Navedenim strateškim dokumentom potvrđen je autoritet nacionalne mreže Globalnog dogovora UN u kreiranju održive antikorupcijske strategije, posebno zbog činjenice da ova mreža za promociju principa KDO objedinjava različitu strukturu članstva koje kreira inovativna partnerstva i osobene autonomne mere u borbi protiv korupcije.

Borba protiv korupcije je u osnovi multidisciplinarn, međuresorski i dugoročni proces koji ima za cilj da pomogne u ostvarivanju razvojnih ciljeva zemlje (uključujući i strukturne reforme), dobrog upravljanja i ekonomskog prosperiteta. U suprotstavljanju korupciji, izuzev represivne, potrebno je razviti i veoma važnu preventivnu dimenziju. Širokim spektrom preventivnih mera obezbeđuje se eliminacija uzroka i uslova koji pogoduju nastanku korupcije. Rezultat tog procesa, koji treba da prati strukturne reforme, je stvaranje odgovarajućeg poslovnog ambijenta koji doprinosi održivom razvoju i nultoj toleranciji prema svim oblicima koruptivnog ponašanja.

Borba protiv korupcije je važan segment u započinjanju pregovaračkog procesa integracija naše zemlje u Evropsku uniju. Pošto je harmonizacija zakonodavstva u svim oblastima osnovna obaveza države po Sporazumu o stabilizaciji, u aktuelnom trenutku posebno se analiziraju poglavlja 23 - Pravosuđe i osnovna prava i 24 - Pravda, sloboda i bezbednost. U okviru *screening* faze regulative, koja se odnosi na navedena poglavlja, Evropska komisija je pozitivno ocenila aktivnosti Vlade Republike Srbije na planu borbe protiv korupcije, posebno u normativnoj sferi, usmerene na ostvarenje nulte tolerancije prema svim oblicima korupcije i sinergijskog, sveobuhvatnog pristupa borbi protiv korupcije, odnosno uravnotežene kombinacije mera represije i prevencije. Takav pristup podrazumeva monitoring i evaluaciju u oblasti borbe protiv korupcije, i obuhvata sledeće aspekte: praćenje promena u borbi protiv korupcije, stvaranje preduslova za kažnjivost i za promociju uspešnih praksi i nagrađivanja onih koji doprinose borbi protiv korupcije. Informisanje i edukacija su važni antikoruptivni mehanizmi, a u njihovom sprovođenju može biti izuzetno važna i uloga Radne grupe za borbu protiv korupcije nacionalne mreže Globalnog dogovora, koja je kreirala i sopstvenu Deklaraciju za borbu protiv korupcije.

3. Svi poslovni subjekti koji teže konkurentnosti i respektabilnosti u međunarodnom poslovnom okruženju treba da u svoje poslovne operacije integrišu sve principe korporativne društvene odgovornosti, uz isticanje značaja 10. principa - borbe protiv korupcije, kako bi se profilisali kao važni činioci doprinosa promociji zdravog biznisa, antikorupcijske kulture i održivog razvoja na svim nivoima. JUBMES banka aktivno promoviše takvu platformu koja je suštinski povezana sa svim ciljevima definisanim evropskim integracionim procesom.

Politika integrisanog menadžmenta kvaliteta JUBMES banke je u funkciji takve platforme i vrednosne orijentacije. Ona se zasniva na sintetičkoj primeni Politike kvaliteta, Politike bezbednosti informacija i Politike zaštite životne sredine, čije je izmene menadžment Banke usvojio početkom ove godine.

Za integralnu realizaciju Antikorupcijskog programa banke od značaja je i integralna primena navedenih politika koje se oslanjaju na principe društveno odgovornog poslovanja, i podstiču nas da unapređujemo svoj antikorupcijski program postajući uvažen i prepoznatljiv subjekt na nacionalnom nivou – lider dobre prakse u oblasti borbe protiv korupcije.

Ovakva pozicija Banke rezultat je i našeg proaktivnog delovanja u podršci aktivnostima nacionalne mreže Globalnog dogovora UN i rada njene specijalizovane radne grupe za antikorupciju na unapređenju instrumenata u borbi protiv korupcije (10. princip Globalnog dogovora) i promovisanju etičkog kodeksa poslovanja. Kreativni doprinos te grupe je Deklaracija za borbu protiv korupcije, koja postavlja okvire i smernice za dostizanje željenih ciljeva, odnosno realizacije svih aktivnosti na polju

borbe protiv korupcije. Sve navedeno je temelj modernog, transparentnog i zdravog biznisa, bez kojeg nema konkurentne i uspešne ekonomije.

Dinamika ostvarivanja Agende pristupanja Republike Srbije Evropskoj Uniji je značajno determinisana ostvarivanjem ovog koncepta, koji inkorporira elemente poslovne etike i isključuje bilo koji oblik korupcije i mita u uslovima poštovanja zdrave konkurencije između različitih poslovnih subjekata realnog i/ili finansijskog sektora.

Smatramo da je set propisa, koji regulišu materiju borbu protiv korupcije na svim nivoima i doprinose ostvarivanju ciljane „nulte“ tolerancije prema korupciji, važan regulatorni okvir za izgradnju zdravog poslovnog okruženja i podsticanje konkurencije na etičkim principima. Iz tog razloga navedeni propisi su dostupni svim zaposlenim u Banci. Istovremeno, Banka je, autonomno ili na inicijativu Udruženja banka Srbije i nacionalne mreže Globalnog dogovora, usvojila set internih akata kojima se sprečava koruptivno ponašanje i koja predstavljaju segment Antikorupcijskog programa Banke.

Samo progresivnim pristupom u primeni 10. principa Globalnog dogovora možemo doprinositi uspostavljanju zdrave poslovne kulture - prakse koja je ključni elemenat konkurentnog i održivog privrednog okruženja, spremnog da odgovori na sve izazove globalne ekonomske krize i doprinosi ubrzanju evropskih integracionih procesa.

Potpisujući Deklaraciju o borbi protiv korupcije (kao prva članica nacionalne mreže Globalnog dogovora), JUBMES banka je potvrdila svoju politiku i stratešku orijentaciju da kontinuirano unapređuje principe društveno odgovornog poslovanja, posebno primenu 10. principa Globalnog dogovora.

Pristupanjem ovom dokumentu JUBMES banka ne iskazuje samo deklarativnu podršku eliminisanju korupcije, već se i zalaže za borbu protiv korupcije u svim vidovima, uključujući podmićivanje i iznudu, pri čemu promoviše javnost i transparentnost, saradnju internih i eksternih stejkholdera i ukazuje na značaj saradnje - partnerstva različitih domaćih institucija javnog sektora i civilnog društva, ali i značaj saradnje i partnerstva domaćih sa međunarodnim institucijama-asocijacijama koje su uključene u različite aktivnosti - projekte borbe protiv korupcije. Sledstveno tome, doprinosimo unapređenju prakse u borbi protiv korupcije u svim sferama društva.

Procenili smo da je sadržaj Deklaracije (promovisanje dijaloga između nevladinog i vladinog sektora, uključivanje realnog i finansijskog sektora u zajedničku borbu protiv korupcije), vrlo važan element stvaranja dobre atmosfere za oblikovanje nove regulative koja će promovisati antikorupcijsko okruženje, i to ne samo zato što je Deklaracija kao proklamativni dokument proizvod naše asocijacije, već što se kroz model informisanja, odnosno prihvatanja smernica o informisanju u borbi protiv korupcije, upravo promoviše generalni trend na globalnom planu za koji se zalažu ključne međunarodne organizacije, uključujući UN, a to je sve više obavezno

informisanje o nefinansijskim indikatorima. Nisu dovoljni finansijski izveštaji, već je potrebno da se kroz praksu i kroz rezultate poslovanja u domenu korporativne društvene odgovornosti posmatra i pozicija privrednog subjekta u socijalnom okruženju.

U skladu sa tekstom Deklaracije, JUBMES banka je usvojila interna akta i mere kojima se isključuje ili svodi na najmanju moguću meru mogućnost koruptivnog delovanja. U tom smislu, Deklaracija o borbi protiv korupcije za Banku predstavlja važan segment u njenom promovisanju kao odgovornog poslovnog subjekta koji unapređuje aktivnosti Globalnog dogovora na viši nivo, kada je reč o primeni 10. principa - borbe protiv korupcije. Pored teksta Deklaracije, JUBMES banka je usvojila i Smernice za izveštavanje o 10. principu. Zajedničkom izjavom članova Globalnog dogovora - potpisnika Deklaracije, posebno se naglašava nužnost unapređenja internih sistema prevencije i kontrole poslovanja članica Globalnog dogovora u duhu svetskih standarda i aktivnosti vodećih svetskih institucija iz oblasti borbe protiv korupcije.

Pristupajući borbi protiv korupcije integralno, proaktivno, transparentno i u skladu sa novouspostavljenim sistemom integrisanog menadžmenta, pored aktivnosti na internom planu, opredelili smo se da aktivno uzmemo učešća u radu niza međunarodnih foruma, sastanaka posvećenih održivom razvoju, a posebno primeni 10. principa Globalnog dogovora. Sa zadovoljstvom ističemo ocenu međunarodnih eksperata koji naš Antikorupcijski program ocenjuju kao kreativno-inovativni doprinos Banke progresivnoj promociji 10. principa Globalnog dogovora UN.

Antikorupcijski program Banke uključuje i konkretne mere-aktivnosti, kojima se omogućava efikasnija primena dokumenata posvećenih borbi protiv korupcije. Naša strateška i konkretna orijentacija su integritet i etičnost, poštovanje normativnog okvira, promocija vrednosti koje su iznad normativnog okvira, a rezultat su primene principa društveno odgovornog poslovanja, ali i kreiranje novih proizvoda koji implementiraju te vrednosti i etičke standarde. To je suština naše poslovne etike i unapređivanje integriteta bankarske profesije, dostojanstva, objektivnosti, nepristrasnosti, odgovornosti, kredibiliteta, efikasnosti, transparentnosti (otvorenosti) i dr.

Važan segment Antikorupcijskog programa Banke je Kodeks za borbu protiv korupcije i sukoba interesa kojim su obuhvaćene mere i aktivnosti za efikasniju primenu Deklaracije o borbi protiv korupcije. Kodeksom se predviđa primena sledećih mera i aktivnosti: informisanje i obuka zaposlenih u materiji borbe protiv korupcije, preciziranje nadležnosti i odgovornosti za realizaciju antikorupcijskog programa i izveštavanje o realizaciji antikorupcijskog programa. Ovim dokumentom potvrđujemo našu opredeljenost i javno zalaganje za kulturu integriteta i striktnu usklađenost sa relevantnim propisima, uključujući i antikorupcijske propise domaćeg ili međunarodno-pravnog karaktera.

Set internih dokumenata kojima se zaokružuje Antikorupcijski program Banke čini i Procedura za identifikovanje, merenje, ublažavanje i praćenje reputacionog rizika.

Banka je sredinom 2014.godine usvojila novi Kodeks profesionalnog ponašanja, koji predstavlja svoubuhvatni dokument kojim se zaokružuje celoviti i funkcionalno integrisan Antikorupcijski program. Kodeks sintetizuje etičke principe i pravila profesionalnog bankarskog ponašanja, a sve u cilju postizanja i održavanja visokih standarda u bankarskom poslovanju. Kodeksom se dopunjuju odgovarajuće odredbe domaćeg pozitivnog zakonodavstva koje se odnose na principe poslovanja banaka, a sve u cilju očuvanja visoke reputacije Banke na tržištu finansijskih usluga, uspešne realizacije poslovnih ciljeva Banke i održavanja i uvećavanja njenog finansijskog potencijala. Kodeks je obavezan za sve zaposlene u Banci.

Kodeks se sastoji iz više segmenata: poslovna etika (osnovne etičke norme za zaposlene, komunikacija i dr.), profesionalno ponašanje, korupcija i sukob interesa.

U delu koji se odnosi na profesionalno ponašanje, Banka primenjuje Kodeks profesionalnog bankarskog ponašanja Udruženja banaka Srbije. Ovim dokumentom definisani su opšti principi i norme profesionalnog bankarskog ponašanja za zaposlene u bankama i njihove poslovne odnose sa klijentima, sa ciljem upoznavanja klijenata sa minimumom standarda dobre bankarske prakse koje se banke pridržavaju u svom radu. Novousvojenim Kodeksom profesionalnog ponašanja preciziraju se sledeći obavezni principi u radu zaposlenih u Banci, a to su:

- zaštita imovine i interesa Banke i zaštita imovine i interesa klijenata Banke su u prvom planu;
- zakonitost u radu (poštovanje važeće zakonske regulative, dosledna primena poslovne politike Banke i usvojenih internih procedura);
- odgovornost u radu (obavljanje poslova u okvirima datih ovlašćenja, u najboljem interesu Banke, ne dopuštajući uticaj ličnih pobuda, odnosno izbegavajući sve situacije koje bi mogle dati povoda za sukob interesa, korišćenje insajderskih informacija, korišćenje bilo kakvih beneficija, i sl.);
- poštovanje bankarske i poslovne tajne;
- učtivost, odnosno savesno, korektno i učtivo ponašanje prema klijentima, kolegama i u međusobnom odnosu sa pretpostavljenima;
- doslednost (ravnopravan tretman svih klijenata);
- informisanost (pružanje klijentima jasnih i blagovremenih informacija u vezi sa uslugama koje traže, o relevantnim odredbama iz Zakona o bankama, Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, Opštim uslovima poslovanja Banke, procedurama o odobravanju proizvoda Banke, uz obavezno poštovanje Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga), i

- zdrava konkurencija (saglasno ovom principu Banka se pozicionira na tržištu poštujući zdravu poslovnu praksu).

Primena navedenih principa razrađena je važećim aktima Banke i procedurama za sve grupe poslova.

Poslednji segment ovog dokumenta se odnosi na korupciju i sukob interesa.

Zakonom o Agenciji za borbu protiv korupcije, korupcija se definiše kao odnos koji se zasniva na zloupotrebi službenog položaja ili uticaja u javnom ili privatnom sektoru, u cilju sticanja lične koristi ili koristi za drugog, i predstavlja ozbiljno krivično delo. Kodeks se poziva na ukupne aktivnosti Banke kao aktivne članice Globalnog dogovora, koja je prihvatila obavezu poštovanja najviših standarda u borbi protiv korupcije. Kako bi doprinela ublažavanju i minimiziranju strateškog i reputacionog rizika, Banka je dužna da posveti posebnu pažnju svim oblicima koruptivnog ponašanja, njihovom identifikovanju i prevenciji.

Važećim Kodeksom profesionalnog bankarskog ponašanja Udruženja banaka Srbije i Kodeksom borbe protiv korupcije i sukoba interesa JUBMES banke, utvrđeno je da rizici od korupcije u Banci mogu nastupiti zbog odavanja profesionalne bankarske tajne, sukoba interesa zaposlenih i interesa Banke, sklapanja privatnih aranžmana, korišćenja privilegovanih informacija, ugovaranja nabavki roba i usluga i otuđenja imovine. Da bi se mogućnosti pojave korupcije i sukoba interesa u Banci svele na minimum, Kodeksom se precizira da su zaposleni obavezni da poštuju sledeća načela:

- da obavezno poštuju pravila o poslovnoj tajni;
- da štite imovinu klijenata Banke i same Banke, i da sredstva Banke i intelektualnu svojinu i tehničke uređaje ne koriste u privatne svrhe;
- da ne koriste insajderske informacije u smislu objavljivanja ili davanja saveta licima koja bi od njih mogla imati koristi, odnosno sticati razne beneficije;
- da ne traže, primaju i prihvataju bilo kakve beneficije i poklone, osim poklona simbolične vrednosti (rokovnici, kalendari, i sl.);
- da ne sklapaju bilo kakve privatne aranžmane sa klijentima;
- da se ugovaranja nabavki roba i usluga i njihovo otuđenje sprovodi isključivo u skladu sa datim ovlašćenjima i važećim aktima i procedurama Banke.
- da izbegavaju situacije u kojima može doći do sukoba interesa zaposlenog i interesa Banke.

Ovo se odnosi na sve zaposlene u Banci a posebno na menadžment i članove organa uprave. Oni su dužni da poštuju i sledeća načela:

- članovi organa upravljanja Banke ne mogu biti angažovani u drugom privrednom društvu konkurentne delatnosti, osim uz odobrenje Upravnog odbora;

- članovi Upravnog i Izvršnog odbora Banke dužni su da savesno i lojalno poštuju interese Banke, vodeći posebno računa da ne koriste imovinu Banke u ličnom interesu, ne koriste povlašćene informacije i pozicije u Banci za lično bogaćenje i bogaćenje povezanih lica;

- članovi Kreditnog odbora i Izvršnog odbora dužni su da, prilikom odlučivanja o pitanjima iz nadležnosti odbora, odnosno kod donošenja odluka o odobravanju kredita, vode računa da njihovi lični interesi ne dolaze u sukob sa interesima Banke, da u potpunosti sprovode interese Banke, poštujući propise i važeće procedure.

U skladu sa Kodeksom, nepoštovanje navedenih principa sankcioniše se i predstavlja povredu radne obaveze.

Ovaj dokument kojim se zaokružuje Antikorupcijski program Banke, koji je sintetički povezan sa Kodeksom korporativnog upravljanja i Politikom integrisanog menadžmenta kvaliteta, postavlja okvire napredne primene principa DOP.

Uporedo sa zaokruživanjem antikorupcijskog programa, posvećeni smo svim vidovima edukacije i informisanja u oblasti borbe protiv korupcije, kako internim, tako i eksternim - u organizaciji različitih institucija i mreža koje promovišu održiv model borbe protiv korupcije na svim nivoima. Na inicijativu nacionalne mreže Globalnog dogovora UN, Radne grupe za borbu protiv korupcije i u organizaciji Privredne komore Srbije, učestvovali smo i na okruglom stolu „Borba protiv korupcije – kako mi to radimo“ održanom septembra 2014.godine. Na skupu je istaknuto da se savremene kompanije svakodnevno suočavaju sa korupcijom kao jednim od najvećih izazova, zbog čega je neophodno intenzivno raditi na prevenciji i usvojiti jasna pravila koja će sprečiti bilo kakav vid koruptivnog ponašanja. Organizacija okruglih stolova ovog tipa je nastavak promocije antikorupcijskih aktivnosti članica Globalnog dogovora, sa posebnim fokusom na prezentaciju internih antikorupcijskih pravila poslovnog sektora. U tom smislu je, po svojoj autentičnosti i sveobuhvatnosti, posebno zapažen Antikorupcijski program JUBMES banke, koji je, u duhu savremenih tumačenja borbe protiv korupcije, primarno usmeren na prevenciju.

Ovim se konkretno potvrđuje poslovna i vrednosna orijentacija Banke zasnovana na poštovanju integriteta i etičnosti, promociji vrednosti odgovornog biznisa iznad normativnog okvira, kreiranju novih proizvoda koji implementiraju te vrednosti i etičke standarde. To je *differentia specifica* naše strateške orijentacije koja se svodi na naprednu primenu 10. principa, otvorenost prema inovativnim rešenjima koja podstiču saradnju različitih grupa i spremnost da budemo aktivni učesnici sprovođenja strateških dokumenata i razvojnih ciljeva Republike Srbije usmerenih na oblikovanje zdravog konkurentnog antikorupcijskog poslovnog okruženja i promocije antikorupcijske kulture.

III EFEKTI PREDUZETIH AKTIVNOSTI NA POLJU KDO TOKOM IZVEŠTAJNOG PERIODA (MART 2014 – MART 2015. GODINE)

- Ukupna slika aktivnosti JUBMES banke koje se odnose na primenu principa Globalnog dogovora odražava našu dugoročnu posvećenost vrednostima odgovornog biznisa i održivog razvoja, kojima pristupamo integralno, progresivno, kreativno i u okviru integrisanog menadžmenta kvaliteta, strateški se pozicionirajući kao konkurentna, prepoznatljiva društveno odgovorna finansijska institucija na nacionalnom i regionalnom nivou.

- Principi KDO su integrisani u inovirane politike kvaliteta, sigurnosti informacija i zaštite životne sredine i podstiču složeni proces implementacije ISO standarda 9001, 27001 i 14001. S obzirom na dinamičnost sistema integrisanog menadžmenta kvaliteta, kreiran je niz integralnih akata (procedura, uputstava, kodeksa i dr.) kojima se konkretno promoviše korporativna društvena odgovornosti i načela odgovornog - zdravog biznisa, koncept transparentnog korporativnog upravljanja, kao i dinamički koncept unapređenja ukupnih aktivnosti sa ciljnim usmerenjem na promociju odgovornog biznisa.

- JUBMES banka je nastavila da se strateški pozicionira kao kreativni subjekt promocije principa KDO, koji u sistemskom i funkcionalnom smislu razvija naprednu fazu primene principa društveno odgovornog poslovanja, uz poštovanje dijaloga i saradnje za različitim internim i eksternim stejkholderima, podstičući njihovu vrednosnu orijentaciju prema održivom razvoju - korporativnoj održivosti. Proaktivnim inovativnim modelima primene principa KDO u svojim poslovnim aktivnostima odgovaramo na izazove globalne krize. Model odgovornog biznisa je odgovor savremene poslovne zajednice na neposredne i posredne efekte krize koji utiču na ekonomsku stabilnost i socijalnu koheziju, ali su i *presumptio* kreiranja konkurentne pozicije Banke na novim osnovama.

- Banka je nastavila da redovno podržava rad Fondacije Globalnog dogovora UN koji je u aktuelnom periodu usmeren na promociju mreže Globalnog dogovora UN na lokalnom/nacionalnom/regionalnom/globalnom nivou, u cilju promovisanja inicijativa usmerenih na unapređenje korporativne društvene odgovornosti i održivog razvoja, kroz sinergijsko delovanje subjekata javne sfere, biznisa i nevladinog sektora. Naime, svi segmenti održivog razvoja (ekonomski, socijalni, kulturni i ekološki) moraju biti ostvareni uz angažovanje različitih subjekata - institucija javne, privredne i nevladine sfere i promociju transsektorskog partnerstva - dijaloga. Aktuelne aktivnosti Globalnog

dogovora UN treba da budu u funkciji ostvarivanja Milenijumskih razvojnih ciljeva UN do 2015.godine.

- U okviru nacionalne akcije pružanja pomoći ugroženom stanovništvu pogođenom poplavama, pored upućivanja novčane pomoći, Banka je odlučila da redovno stipendira do kraja školovanja dete vatrogasca, koji je poginuo spasavajući tuđe živote.

- Saglasno svojim kapacitetima i mogućnostima, nastavili smo aktivno učešće u okviru nacionalne mreže Globalnog dogovora, pri čemu ističemo angažovanje u Radnoj grupi za KDO u bankarstvu i finansijama (projekat *Bankarski službenik*), u timu za vanredne situacije i Radnoj grupi za borbu protiv korupcije. Na inicijativu nacionalne mreže Globalnog dogovora UN - Radne grupe za borbu protiv korupcije, učestvovali smo i na okruglom stolu „Borba protiv korupcije – kako mi to radimo“, održanom u organizaciji Privredne komore Srbije septembra 2014.godine, na kojem smo celovito predstavili naš jedinstveni antikorupcijski program.

- Konkretna potvrda posvećenosti Banke principima društveno odgovornog poslovanja i vrednostima održivog razvoja na internom i eksternom nivou, je uključivanje u realizaciju međunarodne kreditne linije za razvoj MSP i JKP, koja podrazumeva analizu i tumačenje uslova za zadovoljavanje socijalnih i ekoloških kriterijuma prilikom utvrđivanja podobnosti projekata za finansiranje sredstvima kreditne linije. Pored sagledavanja ovih kriterijuma, Banka podstiče i pozitivno vrednosno profilisanje, primarno korporativnih klijenata, prema principima KDO i održivog razvoja.

- Kao društveno odgovorna kompanija, nastavili smo da unapređujemo sisteme podrške zaštiti ljudskih prava, posebno sistem zaštite zdravlja i bezbednosti ljudi, kroz redovno stručno usavršavanje zaposlenih u domenu zaštite zdravlja na radu, zaštite od požara i evaluaciju znanja zaposlenih iz ove oblasti.

- Važan segment društveno odgovornog poslovanja je politika upravljanja ljudskim resursima. Nastavili smo da unapređujemo svoju politiku zapošljavanja i podsticanja procesa stalnog usavršavanja zaposlenih koji doprinosi dostizanju utvrđenih strateških ciljeva. Banka je nastavila da upućuje zaposlene na kurseve, seminare i studije u oblasti modernog bankarskog poslovanja, razvoja bankarskih proizvoda i usluga, primene nove regulative koja se odnosi na bankarsko poslovanje, FATCA propisa i dr. Posebna pažnja se posvećuje edukaciji stručnjaka u oblasti informacionih tehnologija, sa usmerenjem na elektronsko bankarstvo i informatičku bezbednost. Politikom upravljanja ljudskim resursima stimulišu se zaposleni na dodatno obrazovanje i stručno usavršavanje i osposobljavanje u oblasti sprečavanja pranja novca i borbe protiv korupcije, kako bi se podigla svest o značaju etičkog principa u poslovanju, koji poziva i na nultu toleranciju prema kršenju garantovanih ekonomskih, socijalnih, građanskih i drugih prava u poslovnim operacijama Banke. Pored navedenog, posebna

pažnja je bila usmerena na edukaciju o principima društveno odgovornog poslovanja (zaštita ljudskih prava, radni standardi, zaštita na radu, borba protiv korupcije, ekološki standardi), kao i na ključnu ulogu *compliance* funkcije u bankarstvu u skladu sa važećim regulatornim okvirom.

- Zaposlenima u Banci i dalje su omogućeni besplatni sistematski pregledi, kao i korišćenje usluga lekara-specijalista pod povlašćenim uslovima - za zaposlene i članove njihovih porodica.

- Nastavili smo da svoj pozitivan i aktivan odnos prema principima društveno odgovornog poslovanja dokazujemo stalnom saradnjom i doniranjem aktivnosti vodećih neprofitnih humanitarnih organizacija u našoj zemlji, elitnih i amaterskih sportskih organizacija iz različitih grana sporta (atletike, koršarke, fudbala, tenisa, odbojke). Podržali smo obnovu tradicije sokolskog pokreta u Srbiji, koji sportske aktivnosti povezuje sa promocijom pozitivnih moralnih vrednosti.

- Posebnu pažnju posvećujemo kulturnoj dimenziji održivog razvoja i obrazovanju mladih koji treba da budu posvećeni visokim vrednostima nacionalne kulturne baštine, odnosno nacionalnog kulturnog identiteta. Sledstveno tome, podržali smo projekat u organizaciji izdavačke kuće Politika i Vlade Republike Srbije za nagrađivanje najboljih učenika generacije u srednjim i osnovnim školama dodeljivanjem nagrada albuma sa kovanicama „Znamenite ličnosti Srbije”. Ovim se mladoj generaciji približavaju saznanja o izuzetnim vrednostima koje su deo nacionalnog, a istovremeno i evropskog kulturnog nasleđa.

- Nastavili smo da podržavamo aktivnosti i projekte posvećene afirmaciji inkluzivnog društva kao i radu neprofitnih organizacija usmerenom na lečenje dece i mladih, jer bez zdrave populacije ne možemo govoriti ni o produktivnim efektima održivog razvoja na dugoročnoj osnovi.

- Banka tradicionalno pomaže rad Humanitarne fondacije “Za dečje srce”, čiji je jedan od osnivača i donatora i podržava individualne akcije usmerene na lečenje dece sa težim zdravstvenim problemima.

- U izveštajnom periodu afirmisali smo svoju trajnu posvećenost konceptu otvorenog inkluzivnog društva, podržavajući projekat „Kuća na pola puta” Centra za socijalni rad u Aranđelovcu, doniranjem sredstava za opremanje jedne stambene jedinice koju je lokalna samouprava dodelila Centru. Ključni cilj projekta je zbrinjavanje stambeno neobezbeđenih mladih koji, sticanjem punoletstva ili završetkom školovanja, izlaze iz redovnog sistema socijalne zaštite.

- Nastavili smo da podržavamo aktivnosti Specijalnog rezervata prirode „Rezervat Uvac” d.o.o., Nova Varoš, doniranjem sredstava za plaćanje troškova goriva

za vozila kojima se klanični otpad prenosi na hranilište beloglavog supa, za rad čuvarske službe i akcije čišćenja zaštićenog područja.

- Unapređujemo primenu standarda ISO 14001, usvajanjem više procedura i uputstava koji se odnose na zaštitu životne sredine, odnosno unapređenjem menadžmenta u oblasti primene principa zaštite životne sredine, ključnog segmenta sinergijskog koncepta održivog razvoja .

- Tokom izveštajnog perioda Banka je nastavila da proaktivno i kreativno deluje na unapređenju aktivnosti usmerenih na primenu realizacije 10. principa Globalnog dogovora UN - borba protiv korupcije. Potvrđujemo vodeću poziciju u ovoj sferi korporativne društvene odgovornosti oblikovanjem celovitog i konzistentnog Antikorupcijskog programa, sa usmerenjem na preventivno delovanje i promociju nulte tolerancije na korupciju. JUBMES banka je prva članica Globalnog dogovora u Srbiji koja je potpisala Deklaraciju o borbi protiv korupcije i podnela izveštaj o primeni 10. principa, primenjujući Smernice za izveštavanje. Time je podstaknuto usvajanje niza internih akata koji čine jedinstveni Antikorupcijski program sa posebnim naglaskom na krovni dokument - novi kodeks profesionalnog ponašanja JUBMES banke, usvojen jula 2014.godine. Antikorupcijski program Banke je ocenjen kao osobeni i inovativni doprinos poslovne sfere borbi protiv korupcije, sa prioriternim naglaskom na prevenciju koruptivnog ponašanja, što je u duhu važećih domaćih normativnih i strateških dokumenata i međunarodnih poslovnih standarda.

JUBMES banka nastavlja da promoviše progresivnu fazu u svojim aktivnostima posvećenim DOP i održivom razvoju, ne zanemarujući ni jednu dimenziju ovog koncepta koji je integralno u korelaciji sa sistemom integrisanog menadžmenta.

Poslovna i razvojna strategija JUBMES banke zasniva se na kreativnoj vezi našeg profilisanja kao uspešne, visoko rangirane finansijske organizacije i promovisanja koncepta korporativne društvene odgovornosti, odnosno održivog razvoja. Razvojnim i evolutivnim pristupom u primeni principa Globalnog dogovora i širenjem spektra aktivnosti kojima se promovišu njegovi principi, obezbeđujemo ne samo pretpostavke za održivo konkurentno pozicioniranje Banke u okviru domaćeg i regionalnog finansijskog sektora, već i njen aktivan doprinos svim fazama evropskog integracionog procesa.

IV BUDUĆA ORIJENTACIJA I PLANIRANE AKTIVNOSTI BANKE USMERENE NA UNAPREĐENJE PRIMENE PRINCIPA KDO I ODRŽIVOG RAZVOJA

- Progres i osnaživanje različitih aktivnosti na polju poštovanja principa Globalnog dogovora dokaz su naše trajne posvećenosti društveno odgovornom poslovanju, što je naša trajna poslovna i strateška orijentacija. Konkurentno pozicioniranje na nacionalnom i regionalnom tržištu, uz stalno unapređenje palete proizvoda i usluga primarno korporativnim klijentima, uz uvažavanje društveno odgovornog poslovanja i širenje kulture odgovornog biznisa na internom i eksternom planu, aktivna uloga u mreži Globalnog dogovora UN i primena savremenih međunarodnih standarda u sintezi sa principima korporativne društvene odgovornosti su trajna opredeljenost Banke, respektabilnog konkurentnog subjekta na domaćem i regionalnom tržištu bankarsko-finansijskih usluga.

- Planirane aktivnosti Banke u segmentu primene principa su u skladu sa Politikom integrisanog menadžmenta koja podstiče stalnu evaluaciju i unapređenje procedura i praksi u segmentu strateškog menadžmenta i upravljanja korporativnom društvenom odgovornošću, a sve u cilju ostvarivanja integralnog održivog razvoja, odnosno ekonomske, socio-kulturne i ekološke održivosti. Navedene aktivnosti su harmonizovane sa našim strateškim pogledima na korporativnu društvenu odgovornost i korporativnu održivost, kao važne determinante naše poslovne filozofije i etike poslovanja, ali i novog modela biznisa koji zahteva kontinuirano unapređenje poslovanja i povećanu socijalnu i ekološku odgovornost kompanija.

- Sistem integrisanog menadžmenta kvaliteta i primena međunarodnih ISO standarda (9001, 14001 i 27001) su okviri za dalje napredno pozicioniranje Banke i vrednosno određenje prema principima DOP, a time i za sticanje novog liderstva među subjektima bankarsko-finansijskog sektora. Održiva i tržišno konkurentna pozicija JUBMES banke na tržištu bankarsko-finansijskih proizvoda i usluga potvrđivaće se i razvojem novih proizvoda i usluga koji implementiraju principe KDO, a time i doprinose održivom razvoju u svim segmentima.

- Strateški orijentisana prema razvoju svih principa DOP koje promoviše Globalni dogovor, JUBMES banka će nastaviti da i u narednom periodu celovito primenjuje ove principe, uz stalno unapređenje aktivnosti unutrašnjeg i spoljnog karaktera, procedura i

prakse u primeni principa Globalnog dogovora, saradnje kroz transsektorska i unutarsektorska partnerstva sa subjektima različitih socijalnih i poslovnih sfera i dr.

- Unapređenje menadžmenta u oblasti društveno odgovornog poslovanja usloviće i napredak u primeni fundamentalnih principa Globalnog odgovora UN koji se odnose na ljudska prava, radne standarde, životnu sredinu i borbu protiv korupcije, što je jedan od osnovnih ciljeva ove vodeće svetske dobrovoljne globalne inicijative za promociju KDO.

- U skladu sa svojim mogućnostima i poslovnim profilom, nastavice da podržavamo aktivnosti i inicijative svih struktura mreže Globalnog dogovora, kao i aktivnosti i inicijative različitih subjekata, posebno neprofitnih, koje doprinose integralnoj primeni principa društveno odgovornog poslovanja, poštovanju prava na razvoj kao jednog od neotuđivih ljudskih prava, kulturi ljudskih prava, unapređenju zdravlja i boljim uslovima lečenja, posebno mlađe populacije, poštovanju radnih i socijalnih standarda, zaštiti na radu i bezbednosnoj kulturi, ekološkoj održivosti, zdravom etičkom biznisu i poslovnoj etici, promociji antikorupcijske kulture, demokratskom društvu socijalne uključenosti, zdravom sportskom duhu, toleranciji i solidarnosti, promociji vrednosti nacionalne kulturne baštine kao determinante nacionalnog kulturnog identiteta.

- Celovita primena svih principa Globalnog dogovora i ciljno progresivno unapređenje politike korporativne društvene odgovornosti, u korelaciji sa sistemom integrisanog menadžmenta kvaliteta, uticaće da JUBMES banka značajnije i zapaženije doprinosi ispunjenju strateških razvojnih prioriteta Republike Srbije i zahteva postavljenih u sklopu procesa pregovaranja o pristupanju naše zemlje Evropskoj uniji, kao i implementaciji principa održivog razvoja i vrednosti odgovornog biznisa od strane subjekata domaće poslovne zajednice .

Slobodan Janjić,
predsednik Izvršnog odbora

Velibor Tatić,
zamenik predsednika Izvršnog odbora